Масса а мехкашкара пролетараш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай областен комитета а Грозненски горкома а, Нохч-ГІалгІай АССР-а Лаккхехьарча Совета а орган.

КІиранди
27
июль
№ 60 (2226)
1958 шу

Мах 20 кап.

Беррига низ — ялат чуийца даккхарга

Юртбоахаман балхашта, къаьстта ка бола ялаташ чуэцарна новкъарлонаш еш йоачаш хиннаяле а, шоай беррига низ, деррига хьинар тІа а дахийта, ца дойташи ханнахьеи ялаташ чуэца, дукха езача шоай Даьхенна мамогга дукхагІа ялат дала оарцагІа баьнна ба республикера къахьегамхой. Итташ, бІаьш механизатораш ба планах эттадаь балха боарамаш денгара- ден га тІехкхоачащдеш, шоаш балхаш деш йолча машинашка диззаь де дезача тайпара балхаш дайташ.

Дика балха овсарле хьахьокхаш къахьегаш ба Надтеречни совхоза 3-ча отделенера эзар гектар гаргга ялат чуийцаь бола комбайнераш — даи ши воІи Актулаевар. Наьсарен района «Октябра 40 шу» яхача совхозера июль бетта 15-чеи 16-чеи шин дийнахьа 78 гектар ялат хьекхаь вола комбайнер Джандигов Ювсап, Нохч-ГІалгІай АССР-а Лакхехьарча Совета депутат вола комбайнер Олигов Идрис, Балхаев, Шаьлан районерча «Джалка» яхача совхозера комбайнераш-вежарий Сайдулаевар, план 14 гектар йолча метте хІара денна 25—30 гектар ялатий хьекхаш бола «Ингушски» совхоза комбайнераш Камурзоев Хизари Даурбекови, «Назрановски» совхозера комбайнераш Гандалоев Юнус, Хамхоев Ювсап, Яковлев Иван, Старою ртовски совхозера шоай балха планаш 200—250 процент кхоачашъеш бола комбайнераш Усманов Ширвани, Салангиреев Або, иштта дуккха кхыбараш а.

Балхаш дикагІа леладеш йола районаш ка бола ялат хьакхаь йистеяьнна а, йистейоалаш латташ а я. Царца я Гудермесски, Наурски, Каргалински, Сунженски, Надтеречни районаш, кхыча районашкара дуккха совхозаши колхозаши.

Керттерча даькъа, вай республике укх шера ялаташ дика хьийкъад. Цудухьа шо-шоай торонашка а хьожаш, планал совнагІа паччахьалкхенга ялат дохка лаьрхІад республикерча цхьацца йолча районаша, колхозаша, совхозаша. Паччахьалкхенга ялат дохкара планаш кхоачаш а яь, планал совгІа пачпчахьалкхенга ялат дохкаш я хІанз Гудермесски, Наурски, Сунженски, Надтеречни, иштта кхы йола а районаш. Сунженскии Надтеречнии районашкарча совхозаша цхьацца миллион пунт ялат дохка лаьрхІад пачпчахьалкхенга. Из шоай декхар дика ка а йоалаш кхоачашдеш а йоахк уж.

ХІанз дика ха эттача хана беррига къахьегамхой декхарийла ба цхьаккха сахьат доа ца деш, дийнахь а бус а ялат хьокхилга а оардилга а вІаштІехьадаккха. ХІаьта а цхьацца йолча совхозаша, колхозаша, эшшача тайпара оарцагІъяьнна лелабац ялаташ чуэцара болх. Масала, Назрановски совхоза планах чуэца дезача 7028 гектар ка болча ялатех 24 июль тІакхоачаш чуийцар 2770 гектар доацар дац. Къаьстта во лел ялат чуэцара балхаш Эккаж-къонгий юртарча отделене (управляющи Сапралиев), СурхотІарча отделенен 8-ча тракторни бригаде (бригадир Аушев Мурад). Эккаж-къонгий юртарча отделене а СурхотІарча отделенен 8-ча бригаде а июль бутт юкъе кхаьчачул дукха а тІехьагІа доацар кхыметтел комбайнаш тоаяь а балanзар.

4561 гектар ка бола ялат чуэца дезача «Октябра 40 шу» яхача совхозо 25-ча июлага чуийцар кхоачаш ши эзар гектар а яц. Балха овсарал совъяьккхача дикагІа болча комбайнерий Джандигов Ювсапа, Олигов Идриса, иштта кхыбарий опыт берригача механизаторашта юкъе йоаржаеш яц.

Дукха дикагІа латтац из болх «Ингушски» яхача совхозе а. Пхи эзар совгІа гектар ка бола ялат чуэца дезача метте 25-гІа июль хьаотташ цар чуийцар 2000 гектар кІаи 2000 гектар гаргга мукхи мара дац.

Цу совхозе дикагІа лел 3-ча отделенен болх (управляющи Гетагазов). Цига беррига мукх а кІа а чуийцаь даьннад, юккъера лаьрхІача хІара гектара тІара 16—17 центнер ялатий а доалаш.

Геттара боккхача лоархІамера гІулакх да аьрда даьнна кІа сихагІа пачпчахьалкхенна дІалулга, колхозийи совхозийи хьатташка из ца Іойтилга. «Шалински» яхача совхоза 6-ча отделене дукха ялат Іайнад хьатта, 4-ча отделене геттара во вІаштІехьадаьккхад хьатта хьатІаухаш дола ялат цІенделга а пачпчахьалкхенна дІалулга а. Масала, 19-ча июле цу отделенен хьатта болх беш... 5 кхалсаг яр.

Отделенен хьатта хьатІадена ялат цІенделга а сихха пачпчахьалкхенна дІалулга а дика вІаштІехьадаьккхад Красноармейски совхоза 5-ча отделене. Болх шин сменах бу. Хьатта хьатІадена ялат гоа ца деш пачпчахьалкхенна дІалу.

Дийнахь а бус а цхьаккха сахьат гІетти доа ца деш ка бола ялаташ оардилга, цІенделга, пачпчахьалкхенна дІалулга къаьстта хьинарийца леладе деза хІанз дика ха эттача хана. Укх денношка деррига ка бола ялаташ чуийцаь доахилга— иштта да республикерча къахьегамхой декхар.

Партийни организацеш, комсомольски а профсоюзни а органаш декхарийла я балхаш дикагІа леладара тІехьа юрта боахаман къахьегамхоша оттаяьча социалистически яхьанна керте а этта, ялат чуэцара а пачпчахьалкхенна дІададара а дикагІа ка яьнначар опыт массанена а дІайовзийта, дикагІчар санна из болх массанахьа а вІашагІболла. ВІашагІдолла деза хІара агрегато шишша смена а йолаш балхаш делга, хІара механизаторо а, хІара колхознико а, совхоза болхлочо а ший балха план кхоачаш а тІехкхоачаш а елга.

Даьхенна дукхагІа мехкдаьтта ле

1958 шера июль бетта 20 дийнахь Совнархоза мехкдаьтта доаккхачеи бурув деттачеи предприятеша баьча балхах

Мехкдаьтта доаккхача управленейи бурув деттача конторайи цІераш	Кхоачашъяь план процентаща	Мехкдаьтта доаккхача управленейи бурув деттача конторайи цІераш	Кхоачашъяь план процентаща
Мехкдаьтта даккхрах:			
«Сунжанефть»	171,7	«Малгобекнефть»	103,8
Правобережни мехкдаьттан управлени	115,9	Гудермесски мехкдаьттан управлени	103,6
«Октябрьнефть»	112,8	«Горскнефть»	101,3
«Старогрознефть»	104,1		
Бурув тохарна:			
Гудермесски бурув детта контора	129,7	«Грознефтеразведка трест»	66,1
«Октябрьнефта» бурув детта цех	118,4	«Старогрознефта» бурув детта контора	28,2
«Сунженефта» Карабулакски бурув детта контора	95,0	Деррига а мехкдаьтта доаккхачеи газовни промышленноста управлене гІолла: мехкдаьтта даккхарна	121,2
«Малгобекнефта» бурув детта цех	95,0	бурув тохарна	80,0
«Сунжанефта» Ачалукски бурув детта контора	88,9		

Дика гІулакхаш карагІдувлаш ах шера программа йистеяккхарца Нохч-ГІалгІай мехка мехкдаьттанхоша сиха дегІабоалабеш дІахьо шоай болх. Июла 20 дийнахь еррига промыслашеи мехкдаьттан управленешеи тІехкхоачашъяьй пачпчахьалкхен план. Планал совгІа дукха эзараш тоннаш коача доагам деннад.

Социализман яхьа юкъе хьалхара моттиг чІоагІа бе йоаллаю «Сунжанефть» яхача къонача мехкдаьттан управленес.

Мехкдаьтта доаккхаш, цунца цхьана хьауха газ гулъяр тІехкхоачашдаьд еррига мехкдаьттан управленеша, цхьабакъда газопровод йохарах из кхоачашъяьяц Гудермесскичо. «Сунжанефта» промысловикаша июльски планал совгІа 1159 эзар кубометр газ гулъяьй. Нефтегазови управленес Іаламан газ гулъяра шин кІиранна йола план 49 процент кхоачашъяьй (из цхьанне а дІахьоц).

Бурув деттача ворхІ предприятех, шинне кхоачашъяьй план — Гудермесски конторас «Октябрьнефта» бурув техача конторас. Республикерча бурув деттараша июнь беттачул вогІа бу болх. 20 дийнахь 2430 метр кІезигагІа бурув техад.

ЧІоагІа тІехьадусаш да эксплуатационни бурув тохар: управлене гІолла еррига план кхоачашъяр 53,1 процент мара дац.

Царех цхьа бахьан да — вышкаш хьалъяр шорта лелар. Иштта, «Старогрознефте» тІеххьара ши вышка хьалъяр дукха тІехьадаьнна кхоачашдир.

Конторайи нефтеуправленейи хьалхле лелаераша кІезига уйла тІаухийт вышкаш индустриальни хьисапашца хьалъяра, вышкашта монтаж ерашта е еза йоакхо ярна согата бац, бурув деттача оборудованена ший ханнахьа кийчо йиц.

Бурув детта вышкаш сихача балха хьисапашца хьалъе еза.

Н. Хрущевси, Д. Эйзенхауэреи, Г. Макмилланеи, Ш. де Голлеи, Дж. Неруи вІаши посланеш яхьийтар

23 июле СССР Министрий Совета Председатела нов. Н. С. Хрущевс посланеш яхьийтар США президентага Д. Эйзенхауэрага, Великобританен премьер-министрага Г. Макмилланага, Французски республикан министрий Совета председателга Ш. де Голлага, Инден премьер-министрага Дж. Неруга. Ший посланеш тІа Н. С. Хрущевс дІааьлар Юхерчеи Юкъерчеи Малхбоалера хьал дувца Кхерамзен Совета боккъонех правительствай керте латтарий совещани гулье, Советски Союз раьза хилар.

Кхерамзен Совета боккъонех правительствай керте латтарий совещане гулъяра предложени яьяр, Н. С. Хрущевс 19 июле яьча посланешта жоп луш, США президентои, Великобританен премьер - министрои, Францен министрий Совета председателои 22 июле цунга яйтача посланеш тІа.

«Кхерамзен Совет, — йоахар жоп луш Д. Эйзенхауэра яйтача послане тІа, — хІанзе а хьожаш я хьа нота тІа дувцача гІулакхий цхьадолча хІамашка. Нагахьа санна хьона е тхона цу гІулакхий е кхыча гІулакхий аспекташка, машар бахьан хьажа деза аьнна хете, тІаккха вай хІаране йиш я Кхерамзен Совете дувца дукхагІа дешаш оттаде.

Цул совгІа, Уставо ма яхха, правительствай членаш, правительствай керте латтараш а кхыча мехкашцарча гІулакхий министраш а юкъе а хьош, Кхерамзен Совете пачпчахьалкхен хьалхара викал—ООН член хила йиш йолаш ба. Нагахьа санна цу тайпара заседани хилар берригаш а дезаш бале США дІакхеташ я нийсъяь йолча цу процедурах».

Д. Эйзенхауэра жоп луш СССР Министрий Совета Председатела Н. С. Хрущевс ший послане тІа язду: «ХІанз тха безам бацар, Юхерчеи Юкъерчеи Малхбоален районе кхохкам баь а машара кхерам оттабаь а бахьанаш дувцаш вІаши дукъамаьлаш дІаьхде. Цу деррigача дешаех хетар дІааьннад 19 июле аз яхьийтача послане тІа».

«Советски правительствос лерхІ, — йоах Н. С. Хрущевс послане тІа, — хІанз юкъарча машара тІабессача кхерама боккхалга хьажача вІаши къамаьлаш деш, барт бар тІехьа доахаш ха а ца йоаеш, дунен тІа къовсам ца хилийта дулург мел дола хІама сихха де дезаш долга».

Послане тІа йоах, машар Іалашбар духьа де дезар сихха динза дарг ца хилара хьисап а деш, Советски правительствос лоархІ, правительствашта керте латтараш хІанз вІашагІкхетара форма хаьдда лоархІам бе йиш йолаш ца хилар. Советски правительствос тІаэцаш да, Великобританен премьер-министра Макмиллана даь, Кхерамзен Совета наькъаца правительствашта керте латтарий совещани вІашагІтохарах дола къамаьл. ЛоархІам болаш да, цига вІашагІкхетилга мамогга хьалхагІа хилар, машар Іалашбарна а чІоагІбарна а новкъостал дергдолаш, Юхерчеи, Юкъерчеи, Малхбоален районе сатем оттабергболаш, пачпчахьалкхенашта юкъера гІулакхаш тоадарна новкъостал дергдолаш йола нийса решени оттае йиш хургйолаш.

«Кхерамзен Совете хІанз вай дувцараш, — йоах послане тІа, — моллагІа дола дешаш а доацаш, машар Іалашбарнеи кхерам ца хилийтарнеи дола гІулакха къаьстта лоархІам болаш дешаш хиларах, оаха пайданагІа лоархІ. Кхерамзен Совета балхаца дакъа лацарна Инди юкъеозар—машар чІоагІбара тІехьа хиларах деррigача дуненна бовзаш бола Іаламате боккха азиатски мохк из хиларах тарра».

Послане тІа йоах, Великобританен премьер-министреи Французски республикан министрий совета председателеи, Инден премьер-министреи, США-н президентеи Кхерамзен Совета цу къаьсттача заседанен балхаца юаш дакъа лаца раьза хиларах. Советски Союза хьалхара цу заседане хургва СССР Министрий Совета Председатель. Лакхехьа белгалъяьча пхе державан правительствашта керте латтараш юкъе а болаш йолча Кхерамзен Совете дешаш дувцача юкъеоза еза цу гІулакхаца ювзаенна йолча Іарбий пачпчахьалкхений правительствош а.

Советски правительствос предложени ю из тайна болх Кхерамзен Совете 28 июле Нью-Йорке дІаболабе.

Ужжамо предложенеш я Н. С. Хрущевс Г. Макмилланагеи, Ш. де Голлагеи, Дж. Неругеи яхьийтача посланеш тІа а.

(ТАСС).

Ленин цІерахчеи Наурскии совхозаша ялат хьекха йистедаьккхад

Нохч-ГІалгІай совнархоза кхачан промышленности дукхагІа йола совхозаш ялат чуийца йистеяла йоахк. Эггара хьалха ялат хьаькха яьннай Ленина цІерахи Наярскии совхозаш. Цу совхозаша хьаькха ялат дукхагІа дар аьрда даьннад. Ялат чуийца йистебала боахк Алпатовски совхозера къахьегамхой а. Геттара во чуэцаш латт Гвардийски, Алханчуртски, Новосельски совхозашка ка бола ялат. БІаьстеи турахьеи дІадийна ялат Гвардейски совхозе 20-ча июле кхаччалца ах мара хьакханза да. Иштта 400 гектар совгІа цу хана хьакханза юхейисаяр Алханчуртовски совхоза а.

Советски халкъо дІадехар

Американ ВІашагІкхийттача Штатий Ливанереи Англен Иорданереи герзаца йола интервенцес кІоарга эгІазал хьоайир деррigача советски халкъа дега чу. Массанахьа а городийи юртийи къахьегамхоша керда тІом хьебечарна эхь кхайкадеш йола митингаш я. Советски наха дІадехкы ца гойташ Ливанереи Иорданереи американски английски эскар хьаарадаккхар.

— Американскии английскии империалисташа гучадаьккхад боккъонца дола шоай сибат, хІаьта Іарбий мехкий чухьарча гІулакхашта тІемаца юкъе а гІерташ, керда дунен тІом хьоабе а гІерт уж,—аьлар Таганрогски металлургически завода мартеновски цеха коллектива йоккхача митинге мастеро нов. Стукошинс.— Цхьабакъда дунен халкъаша из чакхдоалийтаргдац. Вай хьадехаргда хьаьрбаьннача агрессорашта дирст бага йоллилга.

Акмоленски кхашкарча къахьегамхой уйлаш кхайкайир ший къамаьлаца Киймински района Ленина цІерах йолча совхоза бригадиро нов. Какеновс. Американскии английскии империалиташ, аьлар цо, Юххерчеи Юкъерчеи Малхбоалера шоай доал лораде гІерт. Цхьабакъда царна диценнад хІанз кхыйола зама йолга. Дунен тІа деррига адамаш гІерт кортамукъеи паргІатеи даха. Вай бакъду шоай лоІами иразии бахьан воай вежараша Іарбаша лоаттабу къовсам.

Американскии английскии империалистий герзаца йолча агрессес Іалаьмате чІоагІа эгІаздигар В. И. Ленина цІерах йолча киевски завода «Арсенал» болхлой дегаш. Заводской митинге къамаьл даьча къаьнача болхлочо нов. Герасимовс аьлар:

— Вай, советски болхлой, бе-башха доацаш Іе йиш яц, вай Даьхен къулбехьарча доазон района кхерам тесса гІулакхаш долча хана. Вай цхьа барт а болаш, хьал а лоац Советски правительствон хоадам боллаш дола гІулакхаш, хІаьта дунен беррigача прогрессивни нахаца кхайка а ду вай: дІадаха кулгаш Іарбий мехкаш тІера!

США-и Англени империалистий агрессивни гІулакхашта духьалара шоай протест кхайкаю Туркменен Іилманхоша. Митинге къамаьл деш, Туркменски ССР Іилмай Академен президенто Г. А. Чарыевс аьлар:

— Гучайоалаши эхь доацаши йолча американскии английскии агрессорий провокацес хьахьокх империалистий бІеха уйлаш, даггара йохаш латт колониальни система йохилга юхасоцаде уж гІертилга. Ала йиш я вай китайски доттагІий дешашца: «Социализм — малхбоалера кхийтта боагІа Іуйрийнара малх ба, хІаьта капитализм — малхбузе чубузаш латт сайрийнара малх ба. США-и Англени бизнесменашта ховлда, дунен доккха дакъа дІалаьца йолча низболча социалистически лагеро шоаш леладу Іаьржа гІулакхаш леладайтаргдоацилга. Вай, советски Туркменистана Іилманхоша, воаш раьза долга дІакхайкаду агрессорашта духьал шоай лоІами кортамукъали бахьан долаш къовсам лоаттабеча Ливанеи Иорданени халкъашта. Вай боккъонца хьаллоац Ливанереи Иорданереи американскии английскии эскар хьаарадаккха аьнна Советски правительствос яь заявлени.

«Кочегарга» шахтан мастеро нов. Чернета митинге аьлар:

— Халкъаш хІама дика дагадоагІаш да. ХІанз диценнадац царна дунен шоллагІча тІемо даь доккхий зенаши гІайгІаши. Ливане США а Иордане Англен а империалистий агрессивни гІулакхаш — кердача тІема цІияккха мегаш дола хаьшк да. Дунен беррига а машар беза нах кийча ба из хаьшк провокаторий бера Іокхоссийта. Халкъаша дІадех: «Кулгаш дІадаха Ливанаи Иорданени тІера!»

Агрессорашта чІоагІа эгІаязъяха къамаьл дир Тернопольски областен, Товстенски района «17 сентября» цІи йолча колхозе хиннача митинге колхозницас Мария Мимофеевна Озиминскаяс

— Іарбий Малхбоале,— аьлар цо,— гуллуш латт Іаьржа морхаш. США-и Англени агрессораша шоай гІулакхашца тІатетт дунен халкъашта керда тІом. ТІемо дагардаь варгвоацаш дукха зенаш ду, адамаш хІалакду. Къаьстта кхераме ба тІом вайна — ноанoшта. Мел къахьега деза бер хьалкхедеш. Са ши воІ ва. Аз хьалкхебаьб уж машареи ираз долаши долча вахара, тІема кхебаьбац аз уж. Советски Союза беррigача ноаноЙ цІерах ях аз — хІалак хилба машар бохабе гІертараш, бераш доаде гІертараш.

США-и Англени империалистий гІулакхашта эгІазал кхайкайир шоай митингашка Череповеца а Запорожьен а металлургаша, Сталино а Кизела а шахтераша, Сталинабада а Владивостока а Іилманхоша, Казана а Грознен а Ногинска а текстильщикаша, мехка дуккхача кхыйолча городийи юртийи къахьегамхоша.

(ТАСС).

Дика хьегача къица Даьхе чІоагІъю

Надтеречни района совхозашкара къахьегамхой шоай нана-Даьхенна миллион пунт ялат далара тІехьа къовсам лоаттабеш ба. Цу къовсаме хьалхарча юхьаге латт Надтеречни совхоза кхоалагІча отделенен къахьегамхой (управляющи Багаев, парторганизацен секретарь Султаханов).

Къаьстта дика къахьегарца белгалбаьнна бу цу отделенерча Актулаева Іумарий дезал. Къахьегам чІоагІа безаш дезал ба уж. Да Іумар а Вахеи Іаьлеи яха цун ши воІ а комбайнералла балхаш деш ба. Цу кхаьнне а хІанзолехь а 750 совгІа гектара тІара ялат чу а ийцаьд 9 эзар центнерал совгІа ялат а даьккхад.

Совхоза ялат хьакха доладеннача хана денз карара-кара а ийцаь, дикагІа болх беш волча комбайнера луш йола ЦІе байрахк кхозза еннай Вахийна. Иштта кхозза ахчанца совгІат а деннад цунна. Вахас ше цхьанне а 350 гектар ялат чу а ийцаь, 3.500 центнерал дукхагІа ялат даьккхад.

Цхьаккха фийг боа ца беш а ханнахьа а ялат чуэцара тІехьа беча боккхача балха хьалхара моттиг дІа ца хеца лерхІаш ба Надтеречни совхоза кхоалагІча отделенера къахьегамхой.

Ленинград. Куйбышева цІерахча карбюраторни заводерча электроискровой оборудованен цеха коллективо хьаьй ший тайпара йола автоматически электроискровой станок, дуккхача боарамехьа арахецаш йолча оатхалашта фарсункай распылителашта юкъера кагий Іурташ нийсдергдолаш йола. Болхло воацаш болх бу станоко. Деррига цунна де дезаш дола гІулакх, тоае езаш йола оатхалаш бункер чу Іочуйоассаелген тоаяь яьнна распылителаш чуйола яьшка кІалхара дІаэцилгеи мара дац. Автомато сахьата 17 распылитель ю, царех хІаранена юккъе гІолла электрически разрядашца ялх Іург а доаккх, 0,15 миллиметр шера а массехк микрон мара ца эшаш нийса а долаш.

Сурта тІа: болхло В. И. Рыбакова бункер чу распылителаш Іочуйоассаеш йоалл. П. Федотова сурт. ТАСС Фотохроника.

Ялтий заготовкай план кхоачашъяьй

Советски наьха вахар дІахо а тоадарна ССКП июньски Пленумо баьча соцама гІулакхашца жоп луш боахк Сунженски района «Заветы Ильича» яхача колхоза къахьегамхой.

Раздельни способах чуэцаш да ялат, ден а бус а болх беш я автотранспорт. Колхозо ханал хьалха 115,5 процент кхоачашъяьй ялат дІададалара план. Пачпчахьалкхенна дІаденнад 1272 центнер ялат.

Ялат чуэца доладелча денз ший болх дика лелабу кІа цІендеча ОС-1 яхача машина машинисто нов. Фаргиев Ахьмадхана. Цо балха нормаш 150—160 процент кхоачашъю. ХІанз, из вахав Первомайски районерча Орджоникидзе цІерахча колхоза новкъостал де. Иштта дика болх барца белгалваьннав машинашта кІа тІадотташ вола Мартазкъа, балха норма 180—200 процент кхоачашъю цо, тока тІа болх беш бола Ганиева Гарца, Галаева Дугурхан, Мержоева Фадиман, Магомадова Алпати — шоай заданеш 200—220 процент кхоачашъю цар.

ВІалла доа ца деш ялат чуэцарна мел эшар деш ба колхоза къахьегамхой. ДІаде а хьайбашта фуъа а ялат дІаоттадар, гІожа доакъар а силос а кийчъяр — уж да колхоза коллективо укх гарггарча хана де лаьрхІа балхаш.

М. ЦУРОВ.

1958 шерах хьалхарча ах шера СССР-е халкъа боахам дегІабарах йола пачпчахьалкхен план кхоачашъяра итогех

СССР Министрий Советерча Центральни статистически управленен хоама тІа йоах, **валовой продукци арахецара йола промышленностан план 104 процент кхоачашъяьй. 1957 шерах хьалхарча ах шерца нийсйича СССР промышленни продукци арахецар итти ахи процент лакхденнад. Валови продукци керттерча продукцен дукхагІа дола тайпаши арахецара йола ах шера план тІехкхоачашъяьй еррigача союзни республикаша а.** Сахалински совнархозагара дІайиккхача, еррigача совнархозаша кхоачаш а тІехкхоачаш а яьй план.

Хоама тІа белгалдоаккхаш да, промышленни продукци дегІаяр промышленностаи гІишлошъярнеи кулгалдар эргадаккхарах хилар.

Центральни статистически управленес белгалдоахк, СССР халкъа боахам дегІабара 1958 шерах хьалхарча ах шера план тІехкхоачашъяро тешал ду, социалистически индустри — халкъа боахаман лард хадданза дегІаярна, социалистически юрта боахам чІоагІа лакхбаларна, советски Іилманна а культуранна а доахаденнача Іалаьмате доккхийча толамашта, иштта къахьегамхой материальнии культурнии вахар дегІадарна, яхаш.

1957 шера хьалхарча ах шерца нийсйича пачпчахьалкхен промышленноста цхьайолча отраслеша валови продукци арахецар дегІаденад: Іаьржачеи бос болчеи металлурген — ийс процент, доагамеи энергетически промышленносте — итт процент, машинашъяреи металлообработкани — йиитта процент, химически хьамчаи промышленносте — кхойтта процент, гІишлоний материалий промышленносте — ткъаь ялх процент. Керттерча промышленни продукцен дуккха дола тайпаш арахецарна йола ах шера план ханал хьалха кхоачашъяьй. Иштта тІехкхоачашъяьй езача промышленностан керттерча тайпай продукци арахецарна йола ах шера план а. Ханал хьалха кхоачашъяьй, 1958 шера хьалхарча ах шера йола бахача наха эшач продукцен дуккхача керттерча тайпай план.

Хьалхарча ах шера арахийцад чон — ткъеста миллиони кхобІаь эзари тонн, болат — ткъаьи ворхІ миллион тонн, прокат — ткъаьи цаІ миллиони кхобІаь эзари тонн, кІор — ши бІаьи шовзткъеи пхиъ миллион тонн, мехкдаьтта — шовзткъеи йиитта миллион тонн, электроэнерги — бІаьи йиитта миллиард киловатт-сахьат, йоккхий электрически машинаш — ши эзари борхІ бІаьи, электродвигателаш — цхьа миллиони бІаь эзари, трактораш — бІаьи ийс эзар физически единиц, цемент — пхийтта миллиони ийс бІаь эзари тонн, кІадаш — ши миллиарди ийс бІаь миллиони метр и. кх. дІ.

Колхозий строй дІахо дегІайоалаярнеи МТС-аш эргаяхарнеи партеси правительствоси деш долча балхаша Іалащдир колхозашкарча ахархой инициативеи активности дегІаяр. Из бахьан долаш, укх шера бІаьсти тІехьа яьнна хиннаяле а толамца чакхдаьлар ялаташ дІадер. Юртбоахаман еррига культураш / дІайийнакхаш 1958 шера, бІаьи езткъеи пхийтта миллион гектарал совгІа да, хІаьта дахача шераца нийсдича цаІи ахи миллион гектар дукхагІа а да.

Ялаташ тІадаларга диллача дика хьийкъа ялат хила дезаш да, къаьстта фийг бола ялат дІадийнача районашка: СибарегІеи, Казахстанеи, Поволжьеи, иштта Къилбаседа Кавказеи, Украинеи, цхьайолча кхыча районашкеи.

1957 шера 1 июлаца нийсдича продуктивни хьайбай деррига а тайпаш лакхденнад: доккхий хьайбаш — диъи ахи миллион хьайба, кхоъ миллиони кхобІаь эзари хьакха, бархІ миллиони кхобІаь эзари газеи устагІеи.

Дикка тІехкхоачашъяьй 1958 шера ах шера йола дулхи тхаи фуаши пачпчахьалкхена дІадалареи дохкареи план.

1958 шера хьалхарча ах шера юрта боахамага екхай дуккха юрта боахаман машинаш.

СССР Лакхехьарча Совето тІаийцача «колхозий строй дІахо дегІайоалаярахи МТС-аш эргаяхарахи» долча законах, укх шера 1 июле кхаьчача хана, еррigача колхозех кховзткъеи пхиъ процент колхозаша шоашта эша техника ийцай.

ТІехкхоачашъяьй планови заданеш транспортан дукхагІа долча тайпаша а.

ДІадаьннача ах шера халкъа боахаман еррigача отраслешка болх бе йолаялийтай керда производственни мощносташ. ДІадахача шерарча хьалхарча ах шераца нийсйича дикка дегІаенай езача а, легки а, кхачан а промышленностий капитальни вложенеш.

ДІадахача шера хьалхара ах шу чакхдоалача хана хинначул цхьа миллион саг дукхагІа ба, укх шера хьалхара ах шу чакхдаьннача хана СССР-а халкъа боахамера болхлойи гІулакхера нахи.

1957 шерарча хьалхарча ах шера хинначул ялх процент лакхъеннай промышленностерча болхлой балха овсарал укх шера, хІаьта гІишлошъеча итт процент лакхъеннай.

Хоама тІа йоах, 1958 шерах хьалхарча ах шера дІахо а кхоачашдеш дар болхлойи гІулакхерча наьхеи материальни а культурни а вахар лакхдарна хьожадаь дола доккхий гІулакхаш. ДІахо а деш хиннад болхлойи гІулакхера нахи цар алапий кІезиг а ца деш лоацдаьча балха ден тІа бахар.

ДІадаьннача ах шера Советски Союзерча нахага кхаьчад социальни страховане средстваех дІаденна пенсеши, кхыдола новкъосталаши льготаши бІаьи ялх миллиард сом, е 1957 шера хьалхарча ах шера денначул ялх процент совгІа.

1958 шера хьалхарча ах шера оттаяь розничи товарооборота план кхоачашъяьй. Пачпчахьалкхени кооперативнии розничи еррига а товарооборот кхо бІаьи йиитта миллиарди пхи бІаь миллиони сом хиннай, хІаьта 1957 шера хьалхарча ах шера хинначул ткъаьи шиъ миллиард сом совгІа а хиннай.

Дикка дегІаденад пачпчахьалкхени кооперативни торговле бахача наха эша тайп-тайпара товараш дохкар.

ДІахо дола толамаш даьхад социалистически культуран еррigача областашка. Юххьерчеи, ворхІ шера йолчеи, юкъерчеи школашка деша багІа нах (царца болхлойи юртийи школашкеи боккхийчар школашкеи деша багІараш а болаш), соахкарча хьалхарча ах шерарчул пхи бІаь эзар саг дукхагІа ба укх шера. Лакхехьарча дешара заведенешеи, техникумашеи, кхыча юкъерча специальни дешара заведенешеи арахецаш ба укх шера ворхІ бІаьи ткъаьи итт эзар саг совгІа къона специалисташ.

Укх шера кхы а дукхагІа хилар дарба ду а санитарно-профилактически а учрежденеш. Дарба деш йола учрежденеш эггара кердагІча аппаратурацеи оборудованецеи Іалашъелга лакхденнад.

ЛоархІам боллаш лакхденнад цІенош йистедаьха нах чубаха дІалулга. Алхха 1958 шера хьалхарча ах шера пачпчахьалкхен планах къоастадаьча ахчах хьалдаь нах чубаха дІаденнад шийтта миллион гаргга квадратни метр йола нах чубаха цІенош, е дІадахача шера хьалхарча ах шера денначул ши миллион совгІа квадратни метр дукхагІа.

Хоама тІа хьахойтача тайпара дІахо а дегІаденад доазол дехьарча мехкашца экономически гІулакхаш леладелга. ЛоархІам болаш дегІаденад машинаштеи оборудованенеи экспорт елга. (ТАСС).

Советски Форда-ТIема Флот

Тахан СССР-а Форда-ТIема Флота деза ди да. Болхлойи Ахархойи Форда ТIема Флот вIашагIъеллай 1918-ча шера февраль бетта 14 дийнахьа В. И. Ленина кулг а яздаь арадаьккхача декрето.

Сийдолаш да вай Форда-ТIема Флэта наькъаш, цун тIемахой гIулакхаш. Вай форда тIемахой масса а хана болхлойи кхыча къахьегамхойи мукъалеи, бокъонаши бахьан долаш, эксплуататоращца къовсамаш а тIемаш а леладаьрий хьалхарча мугIаращца хиннаб.

1905-ча шера, революци йолча хана, «Пэтемкин» яхача броненосца, «Очакови», «Память Азови» яхача броненосцай, Кронштадт, Севастополь, Либава, Владивосток яхача крепостий, матросаш паччахьа Iаьдала духьала революционни тIом баьб. Цу хана паччахьа Iаьдал кот а даьнна къиза таIазар даьд царна, цхьабакъда цунца, царна чура мукъален уйлаш кхы а чIоагIъяь мара дIаяьхаяц.

Большевикаша тIема флоте беча агитацен балхэ матросий революционни кхетам лакхбора, къизача паччахьа Iаьдала духьалара эгIазло кхейора. ТIехь-тIехьагIа дукхагIа хулар тIема флоте большевикаш. «Республика» яхача доккхача тIема кематIарча большевикий организацеца 500 матрос хиннав, «Гангунг» яхачун бэльшевикий организацеца 300 саг хиннав. 1917-ча шера ерригача Балтийски флотаца 15 эзар большевик хиннав.

Гурахьа, 1917-ча шера, партес шоашта тIадилла тIема декхар, сийдолаш кхоачашдир балтийски фордахоша. Моонзундекски проливе гIэлла Петрограде а дена, пролетарски революци йохае гIийрта немецки флот тIемаца дохадир цар. Цу тIема тIа доккха зе хилар немцашта: 16 кема форда чу даха дIадаьлар, 13-нена йоккхий човнаш хилар.

В. И. Ленина революцен тIема планашта юкъе доккха дакъа лаьцад матрэсаша. Цар, дукха везача баьччо шоашта тIадилла декхар бокъонца кхоачашдаьд. Революцен тIема кемаш бокъонца шоашта йиллача ханна Нева чу а даьхка, «Аврора» яхача крейсера, революцен моастагIашта етта йолаьча йоккхий топий таташца, хоамбир революци йолаяларах. Паччахьа Iана дворец йоаккхаш тIомбаьча майрахошта юкъе дукха хиннаб матросаш а.

Доазол дехьара моастагIий революцех лата болабеннача хана, советски тIема флот Iомаелар ший тIема болх лаьттанцарча эскарца а бувзаш тIом бе.Матросий майрала а, денала а, тIема говзал а, уж революцен тешаме тIемахой хилара а лоархIам а беш, тIема кхерамегIа, доккхагIа, сийдолашагIа дола декхараш тIадехкар форда тIема доакъошта партеси Ленинеи. Партес еннача заданех, ткъаьннега кхаччалца тайп-тайпара тIема флоташ вIашагIъеххар революцен фордхоша.

Балтийски, Каспийски фордаш тIа, Волга, Кама, Северная Двина, Днепр яхача хиш тIа, кхычахьа форда тIемахэша дукха новкъосталаш дир революцен тIема коталонаш йоахача Щеча Эскара, шоай йоккхийча топашца, моастагIашта тIехьашка десанташ хувшаярца, Щеча Эскара доакъэш хих тIехдахарца, иштта кхыча тIема балхашца. 60 эзарнел совгIа матросаш бар лаьттарча Щеча Эскара доакъошца революционни тIом беш. Советски халкъа цIаккха а йицлургьяц революцен турпалхэй — фордхой сийдола цIераш: Дыбенко Павела, Железнякова Анатоле, Маркина Николая, Хохрякова Павела, Полухина Владимира, Виноградова Павлина, Умянцева Тимофея, Сладкэва Ивана, иштта кхы дуккха барий а.

ТIеххьара Даьхен боккха тIом болча хана, хьалха хиннача революцен сийдолча форда тIемахошкара хьокхам а эцаш, шоай са ца кхэдеш майра тIом бир советски тIема фордахоша. Цар советски форда тIемахой сий чIоагIа айдир. ТIема фэрдахоша, Советски Арми лорайора, моастагIаша фордаш тIара беча тIемах, моастагIащца тIом беча хана Сэветски Эскара форда йистошцарча оагIонашта новкъостал дора, тIема коталонa эшача мette десанташ хувшайора, моастагIашта тIема гIирс тIакхухьа форда наькъаш тедар. Дерригача дунено тамаш еш доккха денал, майрал бIаргайойтар советски форда а кхыча а тIемахоша Одессе, Севастополе, Ленинграде, Ханко, Моонзундский эстровашка, Советски Заполярье тIемаш долча хана.

Цу тIема вай флото 100-нел совгIа десант хоайир тIема коталонашта эшача мette. Керченско-Феодосийски, Керченско-Эльтигенски, Тулонски яраш санна йолча йоккхача десанташа доккха нэвкъостал дир форда йистошцарча тIема коталонашта.

Йоккха тIема коталонаш яьхар советски форда кIалха гIэлла лелача кемашцарча тIемахоша а. ЧIоагIа денал долаш, майра бар цар баь тIом. Дийнахь а бус а, форд ловзабаьннача хана а дохк доаллача хана а, моастагIа лохаш, тIемаца из вохавеш хулар уж. Ленинграда гобаьча хана, дукха загражденаш а яь, ха а оттадаь, лорабора немцаша Фински заливера форда чу бола никъ, хIаьта а цу ерригача загражденех тIех а баьле гитлеровций тыла тIемаца доккха зе дора советски форда кIалхарча тIемахоша. Советски форда кIалха гIолла лелача кемаша, гитлеровций кемаш дохадеш форда чу ухийтар, уж кхерам бац-кх аьнна хеташ латтача немций а Норвеген а бухташка.

Форда кIалхара кемашцарча тIемахоша санна майра тIом беш, немцашта доккха зе дора, торпедни катерашцарча а форда самолеташцарча а тIемахэша. Баренцево яхача форда тIа гIолла, тIема гIирс фронте кхухьа немций кемаш, геттара дукха дохадара бахьан долаш къилбаседера немций эскар герза, тIадувхачоа, даара кхоачамбоацащ а диса, Мурманска тIом бе йиш йоацаш дисар. Крым юха йоаккхача хана, Iаьржача фэрда тIа, 34 дийнахь, советски летчикашеи, катерийи форда кIалха лелача кемайи тIемахошеи дохадаь форда чу дахийтар моастагIий 130 кема.

Днепр яхача хина флот, тIехьарча хана, Берлинагахьа тIом беш а хилар, юххера Берлин йоаккхаш цу чу а дахар. Японски империализм йохаеча тIема юкъе а доккха дакъа лаьцар Советски Тайжача океана флота а Краснознаменнии Амурски флотилеи а тIемахоша. Цу тайпара дукха доккхий новкъосталаш дира, са чу доацаш санна майра латача тIема флэта тIемахоша, Советски Эскара моастагIа вохаве, тIом йисте баллалца.

Коммунистически партес а Советски правительствос а чIоагIа лоархIом бира форда тIема флота денал дэлча турпалхоша баьча тIема. ТIом латтача юкъа царна елар 350 эзар Советски Союза ордени медали. 500-нел дукхагIа волча фордахочох Советски Союза лакхагIа дола сэвгIат Ленина орден а луш, Советски Союза турпалхо вир, хIаьта форда 7 эпсарах шозза турпалхой бир. 200-нел сэвгIа долча кемана а форда эскара доакъошта а орденаш елар.

Революцен а тIехьарча Даьхен тIема а турпалхой сийдола тIема гIулакхаш Iома а деш, шоай даьша а боккхагIа болча вежараша а санна денал дэлаш майра партес а Советски правительствос а шоашта тIадехка гIулакхаш сийдолаш кхоачашде кийчлуш боахк хIанз форда тIемахой.

ХIанз дола тIема кемаш, тIеххьара Даьхен тIом болаш хинначарел, тIема а герза а дукха а дикагIа кийчдаь да. Царна тIа йоацаш цхьаккха а тIема говзал яц. Иштта тIема говзалца кийчъяь самолеташ а форда йистошкара йоккхий топаш а я. Из йоккха керда тIема техника дика лелае ховргдолаш кердача техникага хьежжа тIема говзал Iомаеш, парте а правительствос а шоашта тIадехка декхараш сийдолаш кхоачашде кийча болаш ба вай беррига а тIемахой.

Коммунистически партенеи Советски правительствонеи, вай Советски Союзе дахача дерригача халкъаштеи тIом безац. Цудухьа Коммунистически партес а Советски правительствос а шоашта могар ду тIом ца халийта гIерташ, тIема кхерам дIабаккха гIерташ, цу гIулакха кхыча паччахьалкхенашта хьокхам телаш. 1955-ча шера Советски Союза 1 миллиони 840 эзари саг чухьнахьа даьккхад Советски Эскар. Цул тIехьагIа 300 эзар саг кхы а чухьнахьа даьккхад. Советски Сэюза санна, шоай эскараш чухьнахьа даха дезаш йолча бIаьхийча наьха паччахьалкхенаша, уж кхы а дукхагIа дебадеш а кхы а чIоагIагIа герзах кийчдеш а йоахк. США-ас а цун НАТО-он доттагIаша а кхозза дукхагIа ахча дахийтад тIема гIулакхага 1957-ча шера, 1950-ча шера дахийтачунца нийсдича.

Къаьстта чIоагIа къахьег вай партес а правительствос а водорэдний атомнии герз дIадаккхара а из юкъе долаш тIом а хинна дерригa дуне хIалак ца халийтарна а. Цу гIулакха дуккхаза предложенеш яьй вай Советски паччахьалкхено, уж предложенеш а цхьацца бахьанаш а доахаш юхатетт США-ас а цун доттагIаша а.

ХIанз тIеххьарча хана империалисташа шэай кIомсараш гуча яьхай Iарбий мехкашка эскараш а дахийта. Цунца цар дерригача дуненна бIаргадойтад шоаш империалисташ хилар, герз а тIема кийчонаш а кхыча мехкашта низаш деи цар руцкъа даэи шоаш кийчдеш хилар. Цхьабакъда хIанз дерригa дуне сомадаьннад, хьалха санна кхыдола къамаш даар чакхдаргдац, Iарбий мехкашка цар лелаю империалистически политика а йохаргья.

Коммунистически партес кхедаь вай Советски Эскар а флот а дерригача дунен къахьегамхой шэашкахьа а болаш, дунен империализм юхатоха низ болаш я.

ДукхагIа ялат лургда Даьхенна

Ялат ца дойташи ший ханнахьеи чуэца! — Цу лозунгаца болх беш ба Назрановски района совхозий кхашкара хьалха латта болхлой. 1 миллиони 100 эзари пунтал кIезигагIа доацаш ялат Даьхенна дала лаьрхIад района къахьегамхоша укх шера. Из болх чакхбаккхарна йоаржаьча социалистически яхье дикача балхаца белгалбаьнна дуккха болхлойи механизатораши ба. Царех ба района Сийлен Доска тIа баьха совхозашкара механизатораш: «Назрановски» совхозера комбайнераш — Гандалоев Юнус, Хамхоев Юсуп, Яковлев Иван, трактористаш — Хантыгов Муса, Хамхоев Габо, Барханоев Хьасан; «Октябра 40 шу» яхача совхоза комбайнераш — Джандаров Юсуп, Балхоев Дауд, Олигов Идрис, Кортоев Султан.

Дуккхаза хиннача йоачаша цхьайолча моттигашкара ялат Iадужадаьд районе, бакъда цо кхерабаьбац хьалха латта механизатораш. Цунна тешал ду механизаторий балха хьокхамаша.

«РСМ-8» яхача шин комбайнаца ялат хьокхаш ва комбайнер Джандаров Юсуп. 18-ча июле «Октябра 40 шу» яхача совхоза 1-ча отделенен хьатта арахийцача «Молне» тIа дувц, нормах 24 гектар йоагIача цо цхьан дийнахьа 56 гектар ялат хьакхар.

— Малаш ба хьа агрегатацара дикагIа бола болхлой? — аьнна шийга хьаттача, йоах Джандаровс: —Берригаш а ба тха дика болхлой, тхоца бац во болх беш нах. Бакъ а да из. Iуйрийна денз сарралца дика болх беши, денгара-денга шоай болх совбоаккхаши ба штурвальни Чергизов Алихани, Аушев Юсупи, копнильщикаш Цечэев Махьмади Батыжев Дауди Рамазанов Iийсаи Манкиев Уматтирии, трактористаш Окунев Виктори Шибилов Суламбеки.

Дика болх беш, цхьабарт болаш коллектив я Телигов Саюпа комбайна агрегатацара яр а.

— Ха вайга хьежаш латтац, сихагIа вай республикера ялат чуийца а даьккха, СибарегIара ялат чуэца ваха веза, — йоах нов. Телиговс. — Дахача шера Павлодаре хилар со ялат чуэцаш, 10 дийнахьа 350 гектар чуийцар аз.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат волча комбайнера Олигов Идриса агрегатаца яхь лаьца болх беш я Дзауров Османа агрегата коллектив. Республике дикагIа волча комбайнерал Олигов Идрисал хьалха вала уйла йолаш ва Дзауров О.

2-ча отделенен хьатта болх дика вIашагIбеллаб мотористо нов. Чумаков Махьмад-Гире. ЦаI шоллагIчоа тIехьа йолаш паччахьалкхен заготпункташка дIаух цигара ялатах йизза йола автомашинаш. Дика болх бу цига Гадиева Фадимана.

Станашка, хьатташка хьалтехаь йоахк «ялат ца дойташи ханнахьеи чуэца» яхаш а, кхыдола тIахьехамаш тIадолаш а йола лозунгаш, плакаташ. Балхах мукъа болча хана наха деш газеташ, журналаш, хIаьта иштта беседаш ю агитатораша.

2-ча отделенен 2-гIа бригада (бригадир нов. Арсаев) отделенене хьалха латташ я. ШоллагIа бутт ба цу коллективо дIа-юха тела ЦIе байракх лелаю.

Совхоза механизатораш сихха чуэца лаьрхIа ба ялат.

Советски правительствос США правительствога яхьийта нота

21-ча июле СССР доазол дехьарча гIулакхий министра заместителa Н. Г. Зарубина Доазол дехьарча гIулакхий Министерстве США викал Л. Е. Томпсон тIа а вийха Советски правительстван укх лохехьара нота дIаеннай цунга:

США правительвос укх лохерча гIулакха теркам бе безилга лерхIаш я Советски правительство.

Советски правительстонна хайначох, 16-ча июле а цул тIехьарча деношка а Малхбузерча Германера американски агресси йолча районашка дIаухача американски тIема самолеташа толхаяьй Австрийски республикан фецара аренаш. Уж США Правительстван законах доаца гIулакхаш мехкашта юкъерча бокъоний принципашта духьал да, гIожа телхаду цо Австрийски паччахьалкхен договор, цу договорах США-с, Англеца, Францеца, СССР-ца цхьана тIаийца декхар дар, Австрен кортамукъален а цун доазоний а сий де, цо тешал ду США-с ше тIаийца мехкашта юкъера договораш телхадеш хиларна.

Австрена тIагIолла американски самолеташ леларна Австрес гучахьа протест яь йолашехь а уж лелар ца сацаро хьахьокх Австрен нейтралитет толхае хьалхехьа а яь кийчо из хилар.

Советски правительствос хоадамболлаш мегаргдоацаш лоархI США тIема самолеташ Австрен фецарча аренашка чуахар, цунца Советски Союзеи, Англени, Францени, США-и паччахьалкхений договорах чIоагIдаь дола Австрен ший мукъагIа хилара бокъонаш телхаяр соцадар дIа а дех.

* * *

Нотан кепеш Великобританен, Францен, Австрен посольствашка цхьан ханна дIаяхьийтай.

Нохч-ГIалгIай республикански кхалнаьха II съездага кийчлуш

Кхалнах—боккха низ ба

(Грозненски района кхалнаьха конференци)

Укх деношка Грэзненски района дикагIа бола кхалнах гулбелар шоай районни конференце шоай дика гIулакхаш дувца а шоай вахара юкъера кхоачамбоацараш белгалде а. ДоаггIача ала дезаш да соахка доладенна из гIулакх (хьалхагIа райэнашка конференцеш а яь, тIаккха республикански съезде гулбалар) кхалнаха чIоагIа дезаденнилга. Соахка хиннача республикански кхалнаьха I съездал тIехьагIа дикка айеннай кхалнаьха активность, лакхбеннаб цар лоархIам. Укх шера а гуллургба уж 15 августе хургйолча шоай шоллагIча съезде.

...Дуккха дика гIулакхаш долаш ба Грэзненски района кхалнах. Района вахара юкъе дикка дакъа дIалаьцад цар. Берригача болхлоех 35 процент совгIа кхалнах ба, хIаьта колхозашка болх бечарна юкъе 60 процент гаргга ба кхалнах. Кулгалдеча партийнии, советскии, боахаманы балхашка 400 совгIа кхалсаг я; 300 гаргга кхалсаг я лорий, хьехархой агрономий, зоотехникий болх беш.

Дукха ба районе шоай хьаьналеи дикеи болча къахьегамца гаьнна цIи хеза бола кхалнах. Ужаш ба: № 28 йолча Ермоловски птицесовхоза оалхазараш леладу кхалнах, Ермоловски ДОК(е), НПУ «Правобережное», «Новый быт» цIи йолча колхозе болх беш бэла кхалнах. № 28 йолча совхоза дикагIа болча болхлошта юкъе ба цу совхоза доярках Абдурахманова Зара, Мусаева Хамсат, боабашкаш лелаю Галиева кхыбараш а. Болхлэшта юкъе йоккха авторитет йолаш я «Правобережни нефтепромыслови управленен нефтепарка инженер Полнобокова Антонина Леонидовна. Цу управлене дикагIа бэла болхлой лоархIаш ба замерщица Лунева Евгения, коммунальни цеха болхло Дакаева Тамара кхыбараш а.

1 мая цIерах йолча колхозе бригадирал болх беш я Тупицына Мария Васильевна. Соахка цун бригадэ гектар тIара 250 центнер йолаш баьцадаараш гулдир. Цу колхозе болх беш я дикагIа йола птицевод-новатор Самарцева Александра Петровна. Цо кулгалдеча оалхазарий фермас 1957 шера кэлхоза 375 эзар сом пайда белар, хIаьта укх шера ялх бетта соахка бIарчча шера деннараш миссел фуаш дIаденнад цу коллективо паччахьалкхенна.

Дикача балхаца а хозача гIулакхашца а белгалбаьннаб «Новый быт» цIи йолча колхоза правленен член Дакаева АсмаI, «Советская Россия» цIи йолча колхозера Идрисова Къулсам, Сталина цIерах йолча колхозе болх беш бола Мальсагова Раисеи Бултаева Зинеи кхыбараш а.

«Нэхч-ГIалгIай автономни республика юхаметтаоттаярца Грозненски района кхалнаха дакъа лацар» аьнна партен райкома секретара нов. Магомадова доклад йистеьлначул тIехьагIа делегаташ къамаьлаш де болабелар. Дуккха дешаш дийцар кхалнаха.

Делегаташта чIоагIа дезалуш дар партен райкома кхалнаьха отдела заведующи йэлча нов. Берсанова Фатимас даь къамаьл. Сийлахь-боккхача Октябро, аьлар цо, сийрдадаькхар советски кхалнаьха вахар. Цу сердала зIанараш кхаьчар зIамигача къамий кхалнахага а. Нов. Берсановас белгалду советски Iаьдало енна бокъонаш бахьан долаш нохч-гIалгIай кхалнаьха вахара юкъе хинна хувцамаш. Нэхчийи гIалгIайи кхалсаг культурни а политически а дегIаена коммунизм хьалъеш йола болхло я. Цхьабакъда кхалсага бокъонаш боккъонца леларна Iоткъам беш да цхьадола вай наха юкъера зене дола гIулакхаш.

— Маца дIадаргдэлаш да, — йоах нов. Берсановас, — нохч-гIалгIай маIача наха дукха истий кхувлилга. Масала, Эдилсултановс берах йола ший сесаг йита а йита, цхьаькха саг йоалайир. Из а берах ма хилла, йитар цу сага оамалаш йоацача Эдилсултановс.

Цхьабакъда цхьацца йолча моттигашка кхалнах шоаш а во лел. Къаьна АтагIа юртарча Яхъяева Малика ше йита ма йитте а, кхаба ца тугаш дIакхессар шола даь кIаьнки йиIиги. Дукха дехар де дезаш хилар цунга ший бераш цунга кхабийтар духьа. Х. Мунаева а дIакхессар ший шиъ бер; йиIиг кастта елар.

Вай кхалнах иштта тIехьабиса хургбацар, йоах нов. Берсановас, нагахьа санна цар дешаре. Ерригача Грозненски районе 9-10 классашка нохч-гIалгIай цаI йоI яц деша ягIаш. КIезига ух вай мехкарий комсомола юкъе а. Комсомоло дикка майрал лургьяр царна.

Ший къамаьл йистедоалаш нов. Берсановас белгалдир нохч-гIалгIай кхалнаха советски Iаьдало шоашта еннача дукхача бокъонех кIезига пайда эцилга.

— МайрагIа хила, новкъостий кхалнах! — аьнна, тIахьийхар цо делегаташ.

Нохч-ГIалгIай кхалнахаца ше доттагIал леладелга а уж шийна дукха безилга а хьахьокхаш дар, Горячеисточненски совхоза агрономо нов. Комаровас даь къамаьл.

— Тхэна, эрсий кхалнаха, хала хет,—аьлар цо,—тха санна бокъонаш йола нохч-гIалгIай кхалнах тхоца хьал а этта, вахарца дакъа лоацаш ца хиларах. МаIача наха чIоагIа Iоткъам бу царна. Низкъала балхаш дераш дукхагIа бараш кхалнах ба. Эггара дикагIа балча а тха совхозе нэхчий кхалсагага луш бола кулгал ду болх звеньевой болх ба.

Делегаташа дукха дийцар кхалнаьха лоархIам лакхабаккхара наькъаш а щунна Iоткъам беш дола кхоачамбоацараш а.

Н.н. Щегловас, Дадаевас, Идрисовас, Черниковас кхычар а шоай къамаьлащца тешам белар гулбеннараштa Грозненски района кхалнаха маIача наха нийсса коммунизм хьалъярца хьинаре дакъа лоацаргдолга.

Конференци чакхъяьлар Юххерчеи Юкъерчеи Малхбоале герзаца йола интервенци йэлаьча американски империалисташта эгIазал кхайкаеш.

— Воаш кхо ца деш къахьегаргда вай, кхалнах, — аьлар «Советская Россия» колхоза правленен член йолча нов. Идрисовас, — вай еза Даьхе кхы а низболашагIа хилийтар духьа. Вай хьаьнала къахьегаш доахкача таханарча дийнахьа империалистий дагардар тIом хьоабе бахьан лохилга да. Вай, советски кхалнаха, хоадамболлаш йоах царга:

— ТIа ма гIерта, бIехал, тха доттагIашта-Iарбашта!

Конференце дакъа лоацаш хиннача постановлени а тIаийцар, хIаьта Нохч-ГIалгIай республикански II съезде бахийта делегаташ а хержар.

Iал. КОСТОЕВ.

Сурта тIа: (лохехьа) 1 Мая цIерах йолча колхоза кхалнаьха делегаци; (лакхехьа) Толстовски юкъерча школан хьехархо Дадаева Роза конференце къамаьл деш я.

И. ПЛИЕВА сурт.

Кхалнаьха бокъо лакхъяр—массане юкъара гIулакх да

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцес кхалнаха политически а экономически а шерра наькъаш хьадийллар.

В. И. Ленина цкъа санна дуккхазза а белгалдаьд общественни производствеи мехка общественни вахараи юкъе хьинаре дакъа лоацаш дукха а кхалнах ца хилча социалистически общество хьалъе йиш йоацилга.

В. И. Ленин чIоагIа тешаш вар кхалнаьха хьаькъалах, низах, царна дулургдолчох. Лоамара кхалнах чIоагIа тIехьабисаб Россе дикагIа болча кхалнахал, хIана аьлча царна чIоагIа новкъа да гIалгIашта юкъе лелаш дола дIаяхача хана леладаь къаьна Iадата гIулакхаш. Цу гIулакхаша царга йиш хилийтац общественно-политически, культурни вахара юкъе дакъа лаца.

ХIанз вай кхалнаха юкъе геттара кIезига ба дийша бола специалисташ. Уж вай дукхагIа баларе кхалнаха аттагIа хургдар, шоашта духьала лоаттадеча гIулакхашца къовсам лоаттабе а уж зене дола гIулакхаш юкъера дIадаха а.

Октябрьски социалистически революци хинна 41-шу даьлча а гIалгIашта юкъера дIадоалаш дац сийдайна во гIулакхаш: деша, кино, театре ахар геттара во могадеш да вай наха юкъе, духхьал цIагIа даа хIама кийчдар мара кхы бокъо яц цхьаболча гIалгIай кхалнаьха.

ДукхагIа болча даьшеи ноаношеи кхалнаха деша а шоай безам бола барзкъа тIадувха а бокъо лац. Iадато дика могадаь да яхаш шиъ-кхоъ сесаг лелаеш дукха гIалгIай ба. Царех ба Яндарера Хашагульгов СаIит, ший кхо бер а долаш сесаг йолашехьа а Наьсарера цхьаькха саг йолаяьй цо. Евлоев Мусий а Мальсагов Юсупа а я шишша сесаг. Цул совгIа мехкарий удабеш, доккха урдош доахаш дола гIулакхаш дIадаха деза вай наха юкъера. Кхалнаьха вахар тоалургдолаш цу дерригача гIулакхашта духьал ковсам лоаттабе беза масса хана.

Наьсарен районера кхалнах шоай низ кхо ца беш къахьегаш ба района боахам тоабарна. 98 процент гаргга кхашкара болх кхалнаха лелабеш ба районе, геттара кIезига ба кхашка болх беш маIа нах. Районе дикагIа болхлой лоархIаш ба Пхьиле - къонгий юртарча отделенера н.н. Плиева Асма, Плиева Зайнап. Цар кхашка оасар деш хIара денна нормаш кхоачашъю 250 процентага кхоачаш. Царел тIехьа ца бусаш шоай болх дика лелабеш хьабоагIа Яндеречa отделенера кхалнах, н.н. Чаниевар Зайнапи Тайбати, шекар доаккха свеклаш лелаеча звеньевой йола Евлоева Цаэши. Аьлте-юртарча отделенен дояркашта юкъе дикагIа доярка лоархIаш я Мальсагова Лемка, цо 6 бетта хIара беттача Iаттагара 1300 литр шура яьккхай. Дика лелабу ший болх дояркас Дакиева Хьанифас а.

Районерча совхозий отделенешка кхалнаьха советаш вIашагIйохкарах кхалнаха юкъера болх белгалбоалаш тоабеннаб тIехьарча хана. Масала: Яндаречa отделене кхалнаьха совет вIашагIйоллашехьа кхашка оасар де арабувлараш 80—85 саг мара вацар, хIанз 280—300 гаргга кхалсаг я дакъа лоацаш кхашкарча балха. Из совет вIашагIйолларо маIача наьха болх а тоабаьб, уж а балха дукхагIа арабувл.

Укх тIехьарча хана партен Наьсарен райкомо боккха болх лелабу масса юрташка а учрежденешка а кхалнаьха советаш харжарна а кхалнаьха районни конференце бахийта делегаташ дикагIа бола кхалнах харжарна а.

Шоай районни конференце кхалнаха дувцаргда ерригa йиIигаш дешара чуозар, боккхийчарна деша Iомабала школа хьаеллар, масса юрташка хIамаш тегаш йола кружокаш вIашагIйохкар кхыдола а гIулакхаш.

ХIанз районерча кхалнаьха советий а берригача кхалнаьха а эггара хьалхара декхар лоархI оаха, беррига районера кхалнах общественни пайдане болча балха юкъе озар а, эхь ца хеташ кхалнах деша а, кино а, театре а ахийтар вIашагIдоллар. Из болх оаха тоабаьчул тIехьагIа гIалгIай кхалнаьха бокъо белгалйоалаш лакхлургья.

ПЛИЕВА ЛЕМКА,
Наьсарен партен райкома кхалнаьха отдела заведующи.

Коммунисташ массанахьа новкъостал де кхебу

Наурски районерча «Октябра 12 шу», «Заветы Ильича» яха ши колхоз вIашагI а теха, царех цхьа йоккха «Россия» яха колхоз ярах а МТС-ра дукха болхлой колхозе хьачубахкарах а колхоза партийни организацен болх белгалбоалаш тоабелар. Цу гIулакхо партийни организацега йиш хилийтар цхьаццa йолча бригадашка а фермашка а партийни группаш вIашагIйохка а беррига коммунисташ къаьст-къаьстача участкашка дIачIоагIбе а. Партбюрос коммунистий эггара хьалхара декхар лаьрхIар, ца дойташ кIезигача хана ялат чуэцари, къахьегамхошта юкъера политико-массови болх тоабари, социалистически яхь айяри. Из болх дикагIа вIашагIболларна партийни организацен бюрос соцам а баь, масса комбайний агрегаташка коммунисташ дIачIоагIбир. Агрегаташка хьожабаь коммунисташ декхарийла бир партбюрос шоай болх дикабеи, къахьегамхошта юкъера агитационни болх тоабеи.

Деррига партийни организацен бюрос шоашта тIадехка уж гIулакхаш ялат чуэца доладелча денз тIехдика леладеш хьавоагIа комбайнер вола коммунист нов. Детистов Роман. Цо ший агрегатаца чуийцад 400 гектар ка бола ялат, 5000 центнер ялат доаккхаш. Цо кулгалдеча агрегато болх дика барах масса хана лелаю дIа-юха телаш йола цIе вымпел. Иштта дика лелабу ший агрегата болх комбайнеро коммунисто нов. Сычина Василес а. Цо а 7 дийнахьа чуийцай 220 гектар. Царел дукха тIехьа ца вусаш дика лелабу ший болх коммунисто комбайнеро н. Шевченко Павела а. Цо а 7 дийнахьа чуийцад 200 гектар совгIа ялат, 2500 центнер ялат доаккхаш.

Къаьстта дукха болх ба хIанз хьатта. Цига ялат цIендеш а машинаш тIа дотташ а дика болх вIашагIбеллаб коммунисташа. Царех ба коммунист нов. Степанов Пазел. Цо кулгалдеча агрегато хIара денна 180—200 процент кхоачашъю норма Агрегата къахьегамхоша болх дика барах цIе вымпел лелаю ялат чуэца доладелча денз.

Иштта комбайнаш цхьан минута ца социйташ ялат дика дIакхухьаш хIара денна шишша норма кхоачашъеш хьавоагIа шофер вола коммунист нов. Тыльцин Петр, кхыбараш а. Ялат чуэцача дика къахьегарал совгIа, коммунисташа хIара денна дикагIа бола болхлой бувцаш арайоах «Къахьегама листовкаш» язду «Хьокхама доска» иштта бригадашцарча къахьегамхошта деша тайп-тайпара керда газеташ а журналаш а Iалашду цар.

Уж шоашта партийни бюрос тIадехка гIулакхаш берригача коммунисташа дика леладарах а къахьегамхошта юкъера агитационни болх дика тоабаь лелабарах а кIезигача хана колхоза йиш хилар паччахьалкхен ялат дIалуш план ший ханнахьа кхоачашъе.

ХIанз укх тIехьарча деношка дерригa ялат чуийца йистедаккхарна а хьатташкара ялат цIендаь баларна а шоай низ кхо ца беш къахьегаш ба беррига коммунисташ а парте боацараш а.

С. ЛОРСАНОВ.

Школа кердача шерга кийчлуш я

Хьалхара классаш дIахийцача деношка денз йолаелар Наьсарен юкъера школа кердача дешара шерга кийчъяла. Чухьанахьа а арахьа а штукатурка яьй, шозза кIир техай. Басараш а хьекха, дехачар тоа а даь, йистедаьннад уйнаш, кораш, наIараш. Тоадаь даьннад парташ, гIандаш, столаш. Бизза кхоачам баьбаьннаб хьехархоштеи школанеи Iай доаго эшача дахчан.

Цхьабакъда цу дикача гIулакхашца цхьана кхоачамбоацаш дола гIулакхаш а да. Масала, пхорагIеи урагIеи таьккий уха классни доскаш хIанз а доацаш да.

Динза дисаьр хIанззе кхоачаш а даь, бокъонца кийчо а яь духьал гIоргья Наьсарен школа кердача дешара шера.

Хь. ГАЙТУКИЕВ.

Эггара хьалхара ТЭМ-1 яха маневрови тепловоз (машина ей) техкаш ба Брянскерча машиностроительни завода. Цун низ ба 900 говра низ мисел, хIаьта сахьата 90 километр а бода из.

Сурта тIа: ТЭМ-1 яха тепловоз тохкамаш деш йолча площадка тIа.

И. Рабиновича сурт. **ТАСС-н фотохроника.**

Кхы а дукха да чуэца дезаш ялат

Укх шера «Ингушски» совхоза къахьегамхоша хьалкхебаьб дика хьийкъа гурахьа дІабийна мукхи кІаи. Цунна тешал ду кхашкара хьадоалача ялато — хІара гектара тІара хьадоал 110—140 пунт цІена ялат. Цхьабакъда, дукххаза ханнача михои йоачашеи Іодужадаь ялат чуэца атта дац. Цудухьа, вІалла ца хиннача тайпара эшаш да коллектива юкъе къахьегама дисциплина дика хилари болх дика вІашагІболлари. Цу гІулакхаша мара Іалашдергдац лоаццача хана дерригa ялат цІендаь чуийца даккхар, паччахьалкхенна из дІадалар, хІьата гурахьа дІадувча ялаташта лаьтта кийчдар.

36 комбайн я совхоза кхашка ялат чуэцаш. Цар чуэца дезача 5250 гектар ялатах хьекхаи аьрдаи яьннай 3 эзар гаргга гектар, паччахьалкхенна дІаденнад 130 эзар пунт совгІа цІена ялат. Из болх дикагІа барна йоаржаьяьча социалистически яхье хьалха латт нов. Дышниев Махьмад управляющи вола 4-гІа отделени. Укхаза хьатташ тІара болх дийнахьа а бус а соцаш бац. Н.н. Домбаевайи А. Балоевайи звеноша са лоІалга фуд ца ховш къахьег ялат цІендеш, паччахьалкхенна дІадала кийчдеш, машинашта тІадотташ.

Укх шера ялат чуэцаш хьаэттача хано гучабаьхар совхозера дика механизатораш, боккъонца бола патриоташ, къахьегамхой. Иштта ва комбайнер Салтукиев Салаудин. Ялат хьакха доладаллалца Долакоарча культуран ЦІен директорал болх беш вар из. Хьалха, 1947 шера денз комбайни трактори дика Іомаьяь царца Казахстане болх баьи волча Салаудина ялат чуэца комбайнераш совхозе кхоачам хилал боацилга хайча комбайна тІа балха ваха лаьрхІар.

Итт ди дІадаьннад комбайна тІа болх беш из вола. Цун агрегато хІанзехьа чуийцад 180 гектара тІара ялат.

Салтукиев Салаудина экипажаца тайп-тайпарча къамех бола нах ба. Цар беча балхо хьахьокх чІоагІа доттагІал царна юкъе хилар. ЧІоагІа Іодижаь ялат шоаш хьокхар доллашехьа а цу коллективо — комбайнера Салтукиев Салаудинеи тракториста Дудиев Сергейеи, штурвальне Коттоев Адамеи, копнильщикаша Бельтоев Рашидеи Коттоев Михаилеи — хІара денна шишша а, кхы совгІа а норма кхоачашъю. Нормах 11 гектар йоагІача цар хьокх хІара денна 25—27 гектар ялат, хІаьта хІара гектара тІара 18—20 центнер ялат а доаккх.

Сменах 27 гектар ялат хьокхаш я Харченко Михаил комбайнер вола агрегат. Кхы а лакхагІа да комбайнерий Галаев Іийсайи, Белхароев Султанеи хьокхамаш — дийнахьа шоаш хьокха ялат 32—35 гектарага кхоачадаьд цар.

Совхоза коллектива юкъе дика сий долаш болхло ва тракторист Коригов Бахьаудин. Болх бе пайдана яц, аьнна дІакхесса илла «У-2» яха трактор тоаяйта сога, аьнна совхоза дирекцегара бокъо а яьккха, керда оатхалаш йохкаш а шийна хьаюлур ше хьаеш а, ший кулгашца из тоа яь, цу трактора тІа болх беш ва из. Цо ший «Универсалаца» культиватор токхаяьй 200 гектар хьажкІаштеи гидуаргаштеи, хІаьта иштта цу трактораци ше тоаьча лафетни жаткаци (машинистаца Боков Іалаудинаца цхьана) 200 совгІа гектар кІа хьекхаьд раздельни хьисапе. ХІара денна 22-27 гектар ялат хьокх цар шоай агрегатаца.

— Гурахьа дІадийна кІа хьекхаь ваьлча борц хьакха волалургва со раздельни хьисапе, — йоах Кориговс, — са трактор сецаь латтаргъяц.

Шеко хила ца езаш да Бахьаудина трактори жаткеи сецаь латтарг ца хилар: согаталла хиннавац из шозза Ерригсоюзни Юрта Боахама Выставкан доакъашхо, согаталла еннаяц цунна ВЛКСМ ЦК кхоъ грамота.

Дика къахьегаш ва цхьан дийнахьа геттара Іобижача мукха 27 гектар хьекхаь Гондолоев Юнус (5-гІа отделени), иштта ба комбайнераш: Юмурзоев Хизир (3-гІа отделени), Арапиев Махьмади Полонкоев Тухани (2-гІа отделени).

Аланза даргдоацаш да иштта дика къахьега гІертача наьха болх юхатетташ моттигаш совхозе нийслуш хилар. Комбайнашта кІалхара ялат хьатташ тІа хьаозеи паччахьалкхенна дІакхахьеи, аьнна яхкийта МагІалбикерча транспортни конторан автомашинаш каст-каста тІехьаювлаш хилар бахьан долаш ялатех йизза бункераш а йолаш, сецаь латташ хул комбайнаш. Уж тайпа гІулакхаш масса а отделенешка хул. КІа хьокхача мулаш тІа нийсвелча хьахозаш хул, сихагІа машинаш тІаехаш, кІих йизза бункераш а йолаш сецаь латтача комбайнаша етта гудокаш.

Иштта болх юхатетташ да цхьайолча отделенешка болх во вІашагІбелла хилар а. 2-ча отделене (управляющи нов. Коригов М.) Іуййрийна 9-10 сахьат даьлча мара балха арабувлац болхлой, хІаьта сайрийна 5-6 сахьат даьлча чуболх.

ПхелагІча отделене (управляющи нов. Алероев), комбайнаш тІехьа йоалалу болхбе, комбайнаш соца а йийя мара йоассаяц бункераш, цул совгІа делкъийна хІама дуача хана техника сецаь латт.

17 июле цаІ шоллагІчоа тІехьа соцаш 5 комбайн юхасецар делкъийга. Цхьаяраш стане хьа а яьхкар.

— Фу хиннад, ехай яраш? — аьнна совхоза керттерча инженера нов. Мамиловс хаьттача, йоах комбайнераша:

— ХІама даьдац, делкъийна хІама даа перерыв яьй.

— Массаза а дола гІулакх да, — йоах отделенен управляюще нов. Алероевс а.

Болх булургболаш хьанийсденнача сахьатах а минутах а пайда эца безаш латтача хана пхе комбайна цхьатарра сецаь латташ 2 сахьат даккхар «массаза дола гІулакх» дале, мишта чуийца даккха уйла я нов. Алероева ца дойташ кІа, аьнна хеталу. Шин сахьата 5 комбайно-м 10 гектар кІа хьокхарг ма дий.

Совхоза дирекци декхарийла я техника сецаь латтарна бехке волчунгара, сецаь цо яьккхача хана хиннача зен мах хьабаккха, моллагІа из вале а.

Болх юхатетта хІамаш новкъара дІадахар, наха юкъера кхетама болх тоабар, керттера декхар да совхоза парторганизацен. Цхьабакъда, цу гІулакхашта сагата волчох тара лелабац совхоза парторганизацен секретара нов. Энгиноевс ший болх. Кхай тІа бригадашка, станашка, хьатташка гойтара агитацен болх во латт: йоацаш я лозунгаш, плакаташ, тІахьехамаш. Боккъонца аьлча къахьегамхошта юкъе социалистически яхь лелаярна доал деш саг вац, кхашка хозаш яц агитатора беседаш. Ишттача гІулакхашта юстара а яьнна, латт партен Горкома агитацени пропагандани отдел а (заведующи нов. Жаворонков).

ХІанз укх сахьате дуккха ялат Іайнад хьатташка. СихагІа цІендаь а паччахьалкхенна дІаденна а даккха деза из, иштта дІаоттаде деза дІаде фу. Цу гІулакха доал а новкъостал а де деза партен Горкомои горисполкомои.

Чуэца дезаш дукха ялат да хІанз а совхозе. Лакхехьа дийца лазараш кхы хургдоацаш дІа а даьха, къахьегамхошца беш бола кхетама болх, царна юкъера социалистически яхь, кхыдола культуран гІулакхаш (беседаши лекцеши ешар, кино хьувкхар и. кх. дІ.), лакх а даь, чакхбаккха беза совхоза хІанзара бехктокхаме болх.

З. ДАУРБЕКОВ,
Е. ПРЕМЫСЛЕР.

Наьсарен-воксале. Дика къахьег укх деношка Назрановски совхоза Плиевски отделенен баьца-даараштa гІулакхдераша. Баьца-даараштa хий детташ йолча Сакалова Забрата хІара денна ший балха норма 150—200 процент кхоачашъю. Цул тІехьаюсаш яц Белакиева Д. Норма 0,08 га йолча метте цо оасар ду 0,13—0,15 гектар баьца-дааршта. Иштта хьаьнала къахьегаш я Плиева Зайнап а.

Къахьегамхоша беррига шоай низ тІабахийтаб баьца-даарех йола паччахьалкхен план хьалхагІа кхоачашъяр духьа. ХІанззехьа а дІаеннай цар 12 тонн нарсаш.

Сурта тІа: огородни бригада нарсаш чуэцаш йоал.

И. Плиева текст а сурт а.

21 эзар центнер баьца дааращ лургда грозненцашта

Урус-Мартановски районерча «Предгорный» яхача совхоза 1-ча отделенен баьца-дааращ леладерий коллектив Грозненцашта баьца-даараш дукхагІа хилийтарна къовсам лоаттабеш я.

Укх шера баьца-даарий кхаш 225 гектарага кхоачадаьд цига (соахкарчул 50 гектар дукхагІа).

Отделенен дикагІа йолча звеньевойс Т. Якубовас йоах:

— «ДІадийнача баьца-дааршта де деззача тайпара гІулакх ца дойя гектараш дукхагІа хиннаяр аьнна пайда бац. Уж культураш дика хьувкъаярна керттера дар — царна дика гІулакх дар да. Из дика кхетадеш ба тха отделенен а совхоза а болхлой».

Отделенен баьца-дааращ леладераша соахкарчул цаІи ахи дукхагІа удобренеш яьккай кхай тІа. Из гІулакх дика чакхдаьккхар У. Ибрагимовайи, Т. Якубовайи, Ж. Духиговайи звеной коллективаша.

1957 шерарчул ши кІира хьалхагІа дІаегІа яьхар коллективо тІехьа дІайогІа культураш. ДикагІа тоадаьд укх шера кхашка хий дехкилга а. Йоачаша новкъарло ешшехьа ший ханнахьа рассада дІаегІа а цкъара оасар даь а яьлар коллектив.

Укх шера Предгорненски совхоза баьца-дааращ леладераша теплицашка кхеяьча культурай дуккха а тоннаш дІаеннай заготпунктaшка.

ХІанз, тІехьагІа дІаегІача культураштa оасар деш а, нарсаш, кабуц, хохаш, помидораш кхыяраш чуэцаш а ба болхлой.

ХІара гектара тІара соахкарчул 30—35 центнер дукхагІа хул хьайоала культураш.

Дика къахьегаш, дийнахьа йола нормаш 180—200 процент кхоачашъеш ба Султанова Асет, Тайсумова Жавжан, Лечиева Падам, Астомирова Сацита, кхыбараш.

Укх шера Грознерча наха 21 эзар центнер баьца-дааращ лургда «Предгорный» яхача совхоза къахьегамхоша.

А. ПАЛЬЧАК.

Керда бюллетень

Мехкдаьттан промышленноста новаторий опыташ берригaча нефтяникашта, аьнна керте а яздаь аргІан бюллетень арахийцад Нохч-ГІалгІай совнархоза мехкдаьттани газеи промышленноста управленерча нормативай-техкам беча станцес.

Бюллетена хьалхара статья йолалу: «ССКП ХХ-ча съезда соцамаш кхоачащдеш, шерра социалистически яхь а йоаржаеш буруп тохари мехкдаьтта даккхари лакхдарна, мехкдаьттага шийга дІабода мах лохбарна къовсам лоаттабу Нохч-ГІалгІай АССР-рерча нефтяникаша» яхача дешашца.

Краснодарски нефтяникашца яхье а баьнна Нохч-ГІалгІай Совнархоза мехкдаьтта а газ а йоаккхача промышленностан болхлошеи, специалисташеи укх шера хьалхарча ах шера план ханал хьалха кхоачаш а яьй, цул совгІа Даьхенна дуккха тоннаш кхоача доагама деннад.

Грознерча промыслашка шерра йоаржаяьй керда техника а технологи а.

Боккха лоархІам болаш гІулакх да шоллагІча методаца болх бар. Цу методаца болх барах хІара денбус планал совгІа 1.300 тонн мехкдаьтта доакх промыслашка.

Бюллетена тІа техай скважинашта бурув мишта тоха деза а цу балха тІа толамаш мишта доах а дувцаш йола диаграмма.

Бюллетень Нохч-ГІалгІай совнархоза мехкдаьтта а газ а йоаккхача промышленностан коллектива дика пособи я.

А. ИСАЕВ.

Рабочкома болх планах лел

Урус - Мартановски районерча «Предгорный» совхоза рабочкомо дика вІашагІбеллаб профсоюза членашта юкъера кхетама болх. Социалистически яхь йоаржаяра, цун итогаш яра, собранеш яра болх оттаьча планах лелабу цига.

Хьалхарчул дуккха а дикагІа теркам тІабахийтаб рабочкома хІанз ялат чуэцача хана (председатель нов. Амирханов).

Рабочкомо ший заседанешка кІиранна а бетта а кварталах а баьча балха итогаш ю, толамаш даьхараш белгал бу, царна совхоза хьалхленгара а рабочкомагара а «ЦІе Вымпел» лу.

Дукха ха йоацаш хиннача профсоюзни заседане дийцар совхозо ялат чуэцара гІулакх а, ялат чуэцача хьалха латтача совхоза комбайнераша 1-ча отделенера н. И. Кисленкоси, даьха толамаш а.

Дика лел цига профсоюза членаша взносаш дІаялара гІулакх а.

І. ИСАЕВ.

ДоттагІлен никъ буллача

Казахски ССР. Республике толамца буллаш латт вошал долаш йола социалистически ши паччахьалкхе — Советски Союзи Китайски Халкъа Республикен — вІашагІъювзаргйолаш бола машинникъ. ДоттагІлен Никъ аьнна я цу наькъа цІи.

Ах шера йола задани ханал хьалхагІа кхоачашъяь баьнна строителаш, шера йола план Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дузача денга кхоачашъярна къовсам лоаттабеш ба хІанз. Машиннаькъа кІал лаьтта нийсдеш бола механизатораш хІанзле а СССР-а паччахьалкхен доазонна юххе дІатІакхаьчаб.

Царел тІехьабусаш бац хІанзле а 175 километр аьшка никъ Іобилла баьнна наькъахой а. ХьатІахула шу долалуча ханна балхаш даь йистедаха безам болаш ба уж.

Сурта тІа: доттагІлен Наькъа цхьан участке никъ буллаш боахк.

А. Чегаева сурт.
ТАСС фотохроника.

Дуккха мехкдаьтта хургдолча бурув тохаш боахк

Бахьан доацаш вацар буровой мастер Николай Авраменко сагота: балха смена хувца ха тІехъяьннаяр, хІаьта а, хІана висав а ца ховш, балха ца воагІаш ши болхло висавар. Вахтови журнала листаш хьаехкаш ше ваггІашехьа, юкъ-юкъе культбудкан корах ара хьожар из, бакъда, массаза а болхлой хьауха никъ баьсса бар.

Иштта дІаяхар кхы массехк минут. Болх йистебаьннача сменацара бурильщики верховой болхлои цІа бахабар. Авраменкол совгІа кхы ши саг вар культбудка чу — бурильщика помощник Барханов Руслани, буровой болхло Агиев Махьмади.

Мастерага хІама дІа ца оалаш уж багІе а гуча дар цаІ ала безам болаш уж болга. Юххера а, уж теркал беш ваьгІача Авраменкос хаьттар: — Шо хІана дахадац цІа? Поездага кхуврг мичад шо. ТІайоагІачунга дукха хьежа ма дезаргдий...

Цун хаттара жоп луш санна болхлой хьаухаш болча наькъагахьа кулг дІа а хьекхаь, аьлар Бархановв Руслана:

— Ши саг балха мича венав вай. Мишта бергба оаш болх? Сецаь латта вІаштІехьа доацаш бехктокхаме скважина ма йий яр. Болх сацийта йиш яц...

Цунна тІеххьа, аьлар нов. Агиевс: тхо цхьаькха бархІ сахьата болх бе лаьрхІа да скважинан болх ца сацийта, са тІехьагІа лоІаргда оаха...

Цу юкъа цхьаккха дош ца оалаш ваьгІа мастер гІад мел вахав ховргдар, производствaн болх сецаь ца латтийтара духьа са ца а лоІаш шоллагІча сменах болх бе Іийнача буровикашта цІаьхха сийрда даьннача бІаргашца из бІарахьожаш вайначоа. Боккха мухь гира Іобаьлча санна атта гІанда тІара ура а ийкха, «хІаьта болх болабергба вай», аьнна буровойгахьа волавелар из...

Хала яр из вахта. Бархановеи Агиеви шоаш дилла а баь болх беш-м бар, бакъда, кІаьа чІоагІа беннабар уж, хІаьта а, из сага гуча ца доалийташ чакхбаьккхар цар цу смена болх. Цудухьа мел дега гІоз яр из — производствaн болх ца сацийтар, бригаданна гІо дар — смена чакхъяьнначул тІехьагІа!..

... Бурув детта Іомавала а, цул совгІа дика квалификаци йола специалист хила а, аьнна йола уйла итталагІча классера дийша воаллашехьа чуессар Бархановв Руслана. 1956 шера Грозненски нефтяной техникуме деша а хайна, шин шереи ах шереи цигара дийша ваьлча МагІалбике эггара бехктокхамегІа йолча 750-7 яхача буровой балха вахар из.

Дийша специалист хила ший вІаштІехьа даьннадеце а бурув детташ бола болх дукха безарца, болхлочунгара волавала лаьрхІар нов. Агиевс а.

Тоъал балха опыт йоацаш хиларах хала дар Русланаи Махьмадаи хьалхарча юхьанца болх бе. Цхьабакъда, хІанз шоай болх дика бовз царна. Уж болх беш йолча сменах «интернациональни смена» саготалла яхац болхлоша: бурильщик эрсе ва, помощники буровой болхлои гІалгІай ба, верховой болхло гІумке ва, лоабата раствор кийчдеш нохчий ва. Уж берригаш а вІашагІбехкаш дадоккха производствaн доттагІал, сихагІа, ханал хьалха бурув теха скважина яккха уйла хилар.

Июнь бетта йола задани дикка тІехкхоачашйир нов. Авраменко бригадо. Июль бетте 15 дийнахьа 309 метр кІоарга бурув техар цар. Из да, бетта йолча плана кхаь даькъах ши дакъа.

ХІанз бригаде чІоагІа къовсам лоаттабу МагІалбике мехкдаьттан промысел хьайийла 25 шу дизарна накъа баха. Из ди тІакхоач укх шера 21-ча сентябре.

— Цу дезача денга кхоачача хана 2800 метр кІоарга 6 дюйм йолча турбай колонна чуоттае лаьрхІад тха коллективо скважина чу, — йоах нов. Авраменкос. — Из декхар кхоачашдарна а, иштта проектах оттаяь кІоаргал 3200 метр йолча скважинана ханал хьалха бурув теха даккхарна а ма-могга къахьегаш ва бригада хІара доакъашхо. ХІанзлехьа тхо даьннад 2400 метр бурув теха. ТІаийца декхар кхоачащде 400 метр мара йисаяц. Ишттача гІулакхаца МагІалбикан юбилейни шу, цигара мехкдаьтта шозлагІа хьадийла шу де лаьрхІад оаха.

С. СЕМЕНОВ.

Хьалха латта предприятеш

Грозненски горпромкомбината коллективо дІадахача ах шера дика болх баьб.

Ах шера йола план ханал хьалха, 15-ча июне, 118,9 проц. кхоачашъяьй цар. Бахача наха эшаш йола 1 миллиони 575 эзари сома мах бола тийгаь хІамаш (пальтош, костюмаш, кочамаш, иштта кхыяраш) еннай коллективо. 206 эзар сома берий барзкъаш даьд. Берий барзкъаш тегара ах шера йола план 107,1 процент кхоачашъяьй. Къахьегама овсарал 4,1 процент лакхъяьй, продукцега шийга дІабода мах 1.23 процент лохбаьб. Ах миллион гаргга сом ахча кходаьд.

Горпромкомбинате йоаржаяьча социалистически яхье хьалха латтараш 190 саг ва. Цу яхье хьалхара моттиг яьккхай хІамаш тегача 2-ча коллективо, шоллагІа моттиг яьккхай жилетни цехо.

Дика хьокхамаш даьхад Сталински районерча масса а тайпара барзкъаш тегача Евсюкова М. бригадо, № 1 йолча Лимайко Н. бригадо, № 2 йолча Корниенко И. бригадо. Иштта дика болх беш ба модай ательен мастераш Шапиро С., Магомадова Т., кхалнаьха барзкъаш хьадоахаш йола Хаматханова М., Висаитова Светлана, кхыбараш.

Горпромкомбинате 24 керда болхло кийчваьв, хІанз Іомавеш 61 сагва. Цул совгІа балха говзал лакхъе моттигерча промышленостан Куйбышевски институте деша ваха 5 саг хиннав.

Горпромкомбината болхлой шоай беррига низ тІабахийта болх беш ба шоллагІча ах шера план тІехкхоачашъе.

НОВОСЕЛЬСКИЙ Б.

ДукхагІа ду чуІе цІенош

«Малгобекнефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленес соахка диззача шера хьалдаьча цІеной площадь 1200 квадратни метр хинна яле, укх шера ялх бетта хьалдаь даьннад 1172 квадратни метр площадь а йолаш цІенош. Цул совгІа горкомхоза 3 квартир а еннай цу управленес.

ХІанз хьалдаь доалаш латт 2324 квадратни метр хургйола 5 цІа. Шу чакхдалалехьа хьалдаь даргдолаш да 700 квадратни метрал совгІа площадь йола 24 цІа кхы а.

Дукха ба МагІалбике паччахьалкхено ссудашцеи гІишлоний материалашцеи новкъостал а деш, шоашта чуІе цІенош хьалдеш бола нах.

Соахкарчунца нийсдича кхоззей ахаззеи дукхагІа хургда МагІалбике укх шера хьалдеш дола цІенош.

АПУРИН.

2-ча бригада болхлой ялат хьекха баьннаб

Урус - Мартановски районерча комбайнераша Ибрагимов Мовласи Ахмадов Ахьмадеи, шоай агрегатий беррига болхлой хьагул а баь, социалистически договор йир 8—10 балха дийнахьа ца дойташ ялат чуэца, аьнна.

Цу шин агрегато шоай социалистически договора хьалхара пункт кхоачашъяьй. Красноармейски совхоза 10-ча отделенен 2-ча бригада ялат чуийца баьлар уж 9,5 балха дийнахьа. Нормах 14 гектар йоагІача 24—26 гектар хьокхар цар дийнахьа, хІаьта 600—625 центнер ялат а оардар.

Ибрагимов Мовлас хьалхле лелаеча агрегато 3692 центнер ялат а оардаш 188 гектар хьекхай. Цхьабакъда, цунца яхь лаьца волча Ахмадов Ахьмада агрегат цул 20 гектар тІехьайисай, 168 гектар мара хьекхаяц цо. Беррига низ тІабахийта дика болх барца Ибрагимов Мовлий агрегат хьалха яьннай.

ХІанз шаккъе агрегат ялат чуэцаш совхоза къахьегамхошта новкъостал деш я.

ПАЛЬЧАК А.

ХьажкІаши шекар доаккха свеклаши дикагІа хьувкъийтаргья оаха

Укх шера Шалински района «Джалка» яхача совхоза къахьегамхоша шоашта тІаийцад декхар, хьажкІаши шекар доаккха свеклаши дика хьувкъийта аьнна. ДІайийнача 1520 гектар хьажкІаштеи, 100 гектар свеклаштеи хІанзехьа а шозза оасар а кхы эша гІулакхаш а даь баьннаб уж. ХІара гектара тІара 30 центнер совгІа хьажкІаши, 300 центнер свеклаши гулъе аьнна шоаш тІаийца декхараш кхоачашдарна шоай низ кхо ца беш къахьегаш, хІара денна 130—140 процент нормаш кхоачашъеш хьабоагІа н.н. Хажимуратова Мая, Бачаева Аймани, Зокаев Мовлади кхыбараш а.

Оаха тІаийца декхараш кхоачащдерг хиларах шек доацаш тешаш да тхо хІанзехьа а.

ДЖАНБЕКОВ Махьмад,
«Джалка» яхача совхоза агроном.

„Ингушски" совхоз силос кийчъе йолаеннай

Хьайбашта кхоачам боллаш доакъар доацаш ха лаьттар дахача шера «Ингушски» совхозе. Из гІулакх юха а ца хилийтара духьа махулла дукхагІа доакъар Іалашде лаьрхІад совхоза коллективо укх шера. ХІанз латтар, сихдаь ялат чуийца даккха дезаши цу балхо болхлой дІалийцаи ха я, цхьабакъда, цунца цхьана, хьайбаш дизаи йІайхача помещенеш чуи хургдолаш шоай Іалашде дезилга дика ховш я коллектив. Цудухьа отделенешка йол хьокхаш, чах аргІаш деш латт. Цхьайолча отделенешка вІашагІъекка къаьстта йол хьокха бригадаш я.

Шура дукхагІа луш дола доакъар да силос. Укх шера 950 гектара тІара силос хьакха езаш я совхоз планах. ХІара гектара тІара лаьттагІа йолла лаьрхІа я 150 центнер силос. Из болх 20 балха дийнахьа, 15-ча августага кхоаччаш чакхбаккха лаьрхІад цига.

25-ча июле силос хьакха йолаеннай совхоза 4 отделени, №№ 1, 3, 4 йолча отделенешка шишша комбайни, 5-ча отделене 1 комбайни я силос хьокхаш.

З. ДАУРБЕКОВ.

Дика хьийкъа баьца дааращ чуэцаш латт

Укх шера Наурски района Калинина цІерахча колхозе баьца-даараштa гІулакх деш дика къахьийгад Федор Иванович Курбатовс кулгал деча бригадо. Дика хьалкхедаьд цар баьца дааращ.

Дог гІоздоакх нийсача коартолий мугІараша, дика йизача кабуцо, кхаьча яла йоахкача дукхача помидораша.

БІаьстан денош хьатІаэттача денз огороде болх беш ба къаьна колхозницаш н.н. Хрестенкои, Алленоваи, кхыбараши. Цар ший ханнахьа рассада дІа а йогІар, цунна дика гІулакх а дора.

Гектара тІара 100 центнерал кІезигагІа доацаш баьца дааращ даха, аьнна декхар тІаийцадар огородницаша А. Ергашоваси, М. Налевайкоси, П. Катункинаси, М. Масловаси, кхыбарашеи.

Цу бригадо укх деношка паччахьалкхенна даяла йолайир хьалха кхаьча кабуц. 1,5 гектара тІара яьлар 20 тонн кобуц, хІаьта цох 14 тонн района заготовительни пункте дІаяхьийтай. Юкъера лаьрхІача из хул 130 центнер гектара тІара.

— Цул кІезигагІа йоацаш йоахаргья оаха гектара тІера помидораш, нарсаш, тІехьа кхачаш йола кабуц, коартолаш — йоах цу бригадерча болхлоша.

ЦУРОВ.

ДикагІчар хьокхам

Ха во лаьтта яле а Староюртовски совхоза къахьегамхой ялат чуийца йистебаьннаб. Из болх йистебоаккхаш чІоагІа къахьийгад балха хьалхле лелаечар.

Совхозе дикагІа лэархІараш ба, комбайнераш Усманов Шарвани, Салангириев Або, цар хІара денна 200—250 процент нормаш кхоачашъю. Иштта ялат цІендеча машинашта тІа болх дика лелабаьб Ахмадов Лече, Усманова Заргана, Сайдулаева ПаьтІамата, Хаджимурадова Аьсета кхыбараша а.

Ялат дІакхухьаш, хІара денна шишша норма кхоачашъярах белгалбаха мегаргболаш ба шофераш Гехаев Іабдули, Хасуев Абуязити.

Дог гІоздувлийта балхаш

Болх дІаболабала дукха ха эшашехьа, шоай агрегата юхе гулбеллар комбайнер Погорелов Ефими, цун помощник Косьяненко Ивани, тракторист Величко Филиппи. Іуййрийна тхир дІадолашехь а шоай машин даьтта хьакха, масса оатхалаш тоаяь болх бе йолаялийта гулбеннаб уж. Технически бахьанаш эшарах цІаккха а саца лаьттаяц цар агрегат.

ХІанз, Наурски районера «ЦІе байракх» яха колхоз фийг бола ялат чуийца йистеяьначул тІехьагІа, новкъосташа балха итогаш йир. Болх дика лелабаьб вай, — хьаькха а аьрда а даьннад 450 гектар, 4500 центнер ялат чу а дахьаш.

«ЦІе байракх» яхача колхоза правленес чІоагІа дика могабаьб Погорелова Ефима агрегато баь болх. Цо кулгалдеча коллектива дуккхаза совгІата лаьрхІа ахча тийнад, иштта лелаеш дІа-юха тела ЦІе вымпел а еннай цу агрегатага. Ялат чуэцаш хьалхле лелаяьраш хІанз районни сийлен доска тІа баьхаб.

1958 шера Ерригсоюзни промышленни выставка

Укх сурта тІа: «Химически промышленноста» павильоне. «ЗИЛ-112» яхача бархІ цилиндр йолаш 220 говра низ болча кердача спортивни автомобилага хьожаш боахк цига баьхкараш. Автомобила кузов полиэфирни кизгаь пластах яь я.

Л. Великжанина сурт. ТАСС. Фотохроника.

Стокгольмерча конгрессе

СТОКГОЛЬМ, 22 июль. (ТАСС спецкор). Тахан Стокгольме ший болх чакхбаьккхар герз дIадаккхара а дунен халкъашта юкъе цхьана къахьегара а тIехьа йолча Дерригдунен конгрессо. ТIеххьара пленарни заседани дIайола ма еллинге а Iойийшар дунен тIарча дуккхача мехкашкарча Iалальмате дукхача общественни деятелашкара а организацешкара а конгресса цIерах моаршал хоатташ яьхка телеграммаш.

Цул тIехьагIа комиссей (политикан хьакъехьа цхьана къахьегара, экономикан хьакъехьа цхьана къахьегара, машар безаш долча низаша цхьана къахьегара, герз дIадаккхара, культуран хьакъехьа цхьана къахьегара) балха итогий хьакъехьарча хоамага ла а дийгIа, конгрессан тIеххьарча документий проекташ ювца йолаелар конгресс.

Делегаташа чIоаггIа тIоараш тохарца массава раьза а волаш тIаэц герз дIадаккхара хьакъехьа йола деклараци, Юхерчеи Юкъерчеи Малхбоалехьара хьал дувцаш халкъашка даь кхайкарал, герз дIадаккхара а дунен халкъашта юкъе цхьана къахьегара а тIехьа йолча Дерригдунен конгресса кхайкарал.

Герз дIадаккхарах дола дош, йоах деклараце тIа, политически къовсамаш дIадаххалца яхаш сецца латта йиш йолаш дац, хIана аьлча дерригача дунен тIарча машара цIенхоштта кхерам тIатоссаш йола кризисаш хьалхагIа хиннача тайпара йолаш а е керда хьахулаш а йолча хана лаьрххIа а тIехьа ца доахаш а герз дIадаккхара наькъа тIа довлилга Iалальмате боккха лоархIам болаш доландаь. Герз дIадаккхарна эггара хьалхагIа даьча гIулакхаша, дунен халкъашта юкъера тешам юхаметтаоттабарна новкъостал а деш, цунца цхьана керда гIулакхаш кхоачащделга а керттера политически барт вIашага кхетилга а аттача доаккхаргда.

Герз дIадаккхарна хьалхагIа кхоачащде деза гIулакх а лаьрхIа, конгрессо дIадех США-си Англеси леллийташ латта атомнии термоядернии герз кхы тIехьа ца тетташ а бокъонца а соцаделга.

Юхерчеи Юкъерчеи Малхбоалехьара хьал дувцаш халкъашка даьча кхайкарал тIа конгрессо белгалду, англо-американски агрессес Юхерча Малхбоаленах тIема аре яр кхерам хилар а дерригача дунен тIарча машара кхерам тIатувсаш хилар а. Масса а мехкий халкъаш, йоах дIахо кхайкарал тIа, сиха а хьинарца а оарцагIдала деза из агресси соцаярна а Юхерча Малхбоалехьеи дерригача дунен тIеи машар хилийтарна а.

Герз дIадаккхара а дунен халкъаша цхьана къахьегара а йолча Дерригдунен конгресса кхайкарало машар безаш мелдола низаш тIахьех царна юкъе тайп-тайпара уйлаш хилар дIа а даьккха, барта дахкара. Цар, йоах кхайкарал йистедоаллача, адамашта дIабовзийта беза тIабена кхерам, уж оарцагIдаха деза машара техьа лоаттабеча къовсама халкъаш юкъеозарна. ТIаккха, атомни кхерама кIалхардаьннача адамашка йиш хургья, юххера а. машар эттача, ираз долча кхоанен чIоагIа гIишло хьалъе.

Конгрессо массава раьза а волаш къоабалйир, хьалхагIа тIайийца хинна, ВIашагIкхийттача Къамий Организацега даь кхайкарал ООН-а генеральни секретарага шийгга цIи хеза йолча индийски общественни деятельницас Рамешвари Нерус дIалулгах йола предложени.

Цул тIехьагIа тIеххьара дош оалаш къамаьл дир профессоро Бернала. Цо белгалдир, хIанз дунен халкъашта юкъера хьалаш кхохкаденна латтача хана машара тIехьа къовсам лоаттабарна Дерригдунен конгресс боккха лоархIам болаш хилар.

Машара бола кхерам, аьлар цо, хIанз а дIабаьннабац, хIана аьлча ядерни герзаца кийчдена дола американски эскараш хIанз Ливане латташ доландаь.

Машара тIехьара болам дIахо шербанза барг ца хилар белгалдир докладчико. Аз дех, аьлар цо, Англени США-ни адамашкара а, хIаьта иштта Атлантически пактана юкъедоагIача кхыча мехкашкарча адамашкара а шоай правительствашоаш меттайоалаяр а царгара хьабоагIа кхерам дIабаккхарна новкъостал дар а. Укх кхохкаденнача деношка, йоахар Бернала дIахо, хоадамболлаш гIулакхаш дир Советски Союзо. Цун правительствос къаьгга дIакхайкадир зIамига мехкаш лора а деш ше агрессена духьала хилар а кхы тIехьа ца тетташ переговораш е ше кийча хилар а. Советски паччахьалкхено эггара кхерамегIа долча кхохкаденна латтача деношка цу тайпара лаьца никъ дерригача дунено бакъбаь тIайийцаб.

Укх конгрессо, аьлар Бернала, новкъостал де деза, вIаши юкъера шийла моастагIал дIа а даьккха, мехкаша доттагIлен тIехь цхьана къахьегарна. Профессора Бернала тIахьийхар делегаташ, шоаш юха цIа бийрзача машара тIехьа лоаттабеча къовсамера шоай болх цар чIоагIбара.

Конгресса болх эргабоаккхаш хинна цхьоагIои доттагIали дерригача дунен тIарча халкъий цхьоагIои доттагIали а хинна дIаотта деза, аьлар цо тIеххьара а.

Конгрессе дакъалоацаш хиннараша хьал а гIайтта, чIоаггIа тIоараш тохарца сий дир ораторо тIеххьара аьннача деша. Председатель волча инарала Габальдона дIакхайкаду конгресс йистеялар.

Деррига машар безаш долча низий цхьоагIо а йолаш, герз дIадаккхараи дунен халкъаша цхьана къахьегараи йола конгресс чакхъяларо къаьгга хьахьекхар дунен масса а мехкашкарча халкъий викалаш дунен халкъашта юкъера кхохкам бужабара тIехьа, Юхерча Малхбоалехьара тIема кхуврч дIабаккхара тIехьа, дерригача дунен тIа машар оттабара тIехьа, герз дIадаккхара тIехьа хьинаре къовсам лоаттабе чIоагIбенна хилар.

США-н арахьарча политикан корта бехаб

Американски сенатора Морзе къамаьл

Вашингтон, 21 июль. (ТАСС). Сенатора Морзес сенате ше къамаьл деш чIоаггIа критика йир США-н арахьарча политикана, американски интервенционистски эскараш Ливанера арадаха деза аьлар, Юхерчеи Юкъерчеи Малхбоалехьен моллагIча района герз телилга соцадара хьакъехьа ше яь предложени цIаькха а юха йир.

Морзес аьлар, «нагахьа санна, хьона хетаргахьа, тахан США-на эггара чIоагIагIа эшар фуд аьнна даьча хаттара са жоп дала дийзача, аз аргдар, хIанз эггара чIоагIагIа хиланза варгвоацар керда паччахьалкхен секретарь ва, аьнна». Ливане США-с интервенци ярца дувзаденна американски обозревателa Липпмана язъяь ВIашагIкхийттача Штаташа леладу «харц гIулакхаш» бахьан долаш США-н арахьара политика «бокъонца ехар» яха статья йийцар Морзес.

«Унзаревча хьала тIа нийсденнад вай», — аьлар Морзес, хIаьта ООН-а Генеральни Ассамблее американски никъ бувца оттабеча хиланза баргбоацача кхаь даькъах ши дакъа болча делегаташа из могаберг ца хиларах тешам а белар цо. ДIахо аьлар Морзес: «Сона хет, 2-ча Липпмана яхачоа вайх раьза барий денал хила деза деррига бакъдараш американски халкъага дIа а дувцаш, Юкъерча Малхбоалехьара американски арахьара политика дIа а йовзийта, цар низаца из хувцийта.

Сенатора белгалдаьккхар, Iарбий Малхбоалехьа хIанз США-с леладеча гIулакхаша цIенхоштта кхерам тIатоссаш хилар. «Цкъа-дале, Россеца тIом хилара кхерам ба». Цул совнагIа, тIатехар цо, «Англес лелаеча колониализмании империализмании сийдоацача политикаца а дуккхача хана денз Юкъерча Малхбоаленна эксплуатаци ярца а цхьана вай хьоча наькъо бакъду, халкъо ший Iаьдал ше оттадарна йола бокъо яккхар а доацаш, вайна дезар мехкдаьтта да, яхаш Россес дувца харц къамаьлаш» (иштта лоархI сенатора Морзес! — **ред.**).

«Вайна нийслуш бола шоллагIа кхерам ба, — йоах цо дIахо, — хаьдда вай арадарг дола ха а ца оттаеш, вай Ливане хилирах. Мишта дIадаха лерхIаш да вай? Маца даха лерхIаш да вай? Вай цига дукхагIа мелхьелу, дукхагIа гоамлургда вай бусалба дуненна...

Нагахьа сана хьатIадоагIача 50 шера чухь тIехьадисачеи къечеи мехкашка хургдолча граждански тIемашка мацца цкъа моллагIча цхьанне оагIув хьаллоацаргболаш вай дале, дунен тайп-тайпарча доакъошка дуккха эзараш американски салтий лоаттабе безаргба вай хьатIадоагIача 50 шера чухь, халкъа тешам байна сийдоаца диктатораши паччахьалкхенаши йохае гIерташ гIувттача наьха низаш юхакъовла гIерташ, — хIанз вай Ливане гIерттача тайпара».

«КхоалагIа кхерам лоархI Морзес» Юхерча Малхбоалехьа агресси дIаярже «США-н сий» довргхиларах». Морзес йоах, ВIашагIкхийттача Штатий лакхехьара главнокомандующи волча президента кхыча мехкашка эскараш ахийта «бокъо лоацца доазув долаш я» американски гражданаши цар боахами лорабе.

США-н керттера уйла «граждански тIеме» Шамуна правительство хьаллацар хиларах» тешам а бенна, аьлар Морзес: Г-ин Даллесаи г-ин Эйзенхауэраи хIанз Ливане латта гIулакхаш бахьан долаш дезац арахьара агресси яр Ливане хиннар, яхаш, американцаша дийцар ВIашагIкхийттача Къамий Организацен генеральни секретаро мога ца дар. ВIашагIкхийттача Къамий Организацена Хаммаршельда яьча докладо цхьаккха шеко йитаяц Ливане хинна восстани керттерча даькъе граждански тIом хиларах. Арахьара агресси хиннай, яхаш, вай дийцараш бакъдинзар ВIашагIкхийттача Къамий Организацен генеральни секретаро озабезам боацаш даьча тохкамаша а...»

Арахьара шерра агресси хиннаяц, аьнна, соцадаьд Хаммаршелда, — йоах вай паччахьалкхен департаменто, —цхьадола герз арахьара тIадена хилар дIахайта йиш йолаш да тхо». Бакъда, из тIадена хилар. Иштта тIадена дар цхьадола американски герз а. ЦIаккха а диццергдац вай из.

Морзес белгалдаьккхар, укх тIеххьарча массехк шера «Дунен тIарча цхьаь цхьан мехко Юкъерча Малхбоален моллагIча районага герз ца телара тIехьа волаш ше сенате къамаьлаш даь хилар, хIана аьлча Юкъерча Малхбоалехьа герзаш кийчдаро США-на хIанз Ираке, Ливане, Иордане нийсъеннараш санна а герз кийчдар бахьан долаш Юкъерча Малхбоален вокха доакъошка нийсъяла мегаш а йола кризисаш хулийтаргйоландаь...»

ВIашагIкхийттача Къамий Организацен членаш дола дуккха вож мехкаш а американски наькъа тIехьа ца хилар белгал даьккха, американски эскараш Ливанера арадахара ше тIехьа хилар—йоах Морзес».

Райисполкома председатель: Фу деш доахк шо, бераш?
Бераш: Тхо-м тхоашта яслеш еш доахк.

Болхлой хила кийчлуш ба

Тайп-тайпара говзалаш йола квалифицированни болхлой кийчбеш я Грознера №3 йола ремесленни училище. Кагирхошта говзал Iомае эшаш мел дола хIама да училище. Укхазара учебни мастерскеш боккъонца йола завода зIамига механически цехаш санна я. Дешархой кара я дика хьаяь йола оатхалаш прибораш, чертежаш, плакаташ. Денгара-денга лакхъювл кагирхой говзал.

Теоретически дешар чIоагIдар духьа дешархой города предприятешка практике хул. Иштта училище дикагIа йола № 7 йола группа (мастер нов. Е. И. Комендантов) «Красный молот» заводе я практике. Из группа соахка а яр теоретически дешарах а практиках а хьалхарча моттиге латташ.

Практиканташа боккхача безамца Iомаю завода чоалкане оборудовани, тIагIертта шаьрду шоаша училище занятешка Iомадаь балхаш. Группас 2.000 сома продукци кийчъе аьнна ше тIайийца декхар толаме тIеххоачащдир. 7,5-за дукхагIа кийчъяр цар продукци, хIаьта цунах царна 15 бIаь тума ахча а делар. Цул совгIа, кагирхоша шоай мукъача хана 32 боаж-моарзагIа хьабир шоай кулгашца. Къаьстта белгалбаьлар къахьегам дукха безарцеи говзал Iомаярна тIаккхувш хиларцеи дешархой Демин, Максимов, Уваров, Сарчев, Витренко кхыбараш а.

Дика хоалуш ба группан комсомольски организацен болх а. 25 дешархочох 14 комсомолец ва. Группан деррига вахар нийсача новкъа тIа гIолла дIахьу организацес.

ХIанз шоай комсорга хьалхленца мукъа ха йолча хана шоаша даьккхача ахчах кердача шера дешабоагIаргболча дешархошта совгIат кийчдеш я группа.

Ала мегаргда, цу групперча дешархоех боккъонца бола квалифицированни монтажникаш хургболга.

Х. САЛМАНОВ.

№ 14 йола „Агитатора блокнот"

ССКП Нохч-ГIалгIай обкома пропаганданни агитацени отдело арахийцад № 14 йола «Агитатора блокнот».

«Агитатора блокнот» хьаделлалу «ГIирсаш хьадечара ди» яхача В. Кравцова статьяца. 1958 шера Нохч-ГIалгIай АССР-а гIишлош хьалъерий къахьегама гIулакххехи цар дакъалацарахи лаьца сакъердаме цифраши, бакъдараши дувц авторо ший статьяца.

Рубрика кIал кепа теха я «Беседашта лаьрхIа материал» яха С. Николаева статья «ХьажкIаш лакхара хьоанал йолеи, дарегIа долеи доакъар да», хIаьта иштта «Республикерча къахьегамхой вахара гIулакх культураца тоаде деза» яха информаци.

Дукха ха йоацаш Грозненски йоккхача группаца Чехославаке яха хиннача Р. Тимошенкос «Агитатора блокнота» тIа язъю «Шин кIиран Чехословаке» ше хиларах йола заметкаш.

ЧIоагIа агитатора сакъердаме хургья Старо-Юртовски совхоза агитатора нов. З. Салтаевс «Мишта кийч а ю, чакх а йоах аз беседаш» яха корреспонденци, иштта язъяь я Машар лорабара советски комитета бехктокхама секретара М. Котова «Герз Iодиллареи, вIаший гIулакхаш а долаш, дунен халкъаш дахареи Дерригдунен Конгресс» яха статья.

Агитатора новкъостала кепа теха я, «Вайца яхь лелаечар цига» яха информацей подборка. Цу тIа дувц Краснодара нефтяникий, Дагестана а ХIирийчен а юртбоахама къахьегамхой балха гIулакхаш. Цул совгIа, номера тIа я Нохч-ГIалгIай книжни издательствос арахийцача книжкайи, брошюрайи цIераш.

Городерча къахьегамхошта—баьца даараш

Шалински района «Джалка» яхача совхозе укх шера дика хьийкъа 325 гектар баьца-даараш да. Июль бутт бовча хана дIадуврдолаш 22 гектар хорцамаш а да. Уж деррига баьцадаараш дIадийнача кхашка механизмашца а кулгашца а шозза оасар даь йисте а баьнна хIанз хьалха кхачаш дола баьца дaараш гулдеш ба совхозера къахьегамхой. Из болх совхозе къаьстта дика лелабу нов. Лиманская А. бригадир йолча 1-ча бригадо. Цу бригадерча къахьегамхоша хIара денна нормаш кхоачашъю 110 процент а кхы совгIа а. Июль бетта 65 тонн совгIа тайп-тайпара дола баьца-даараш паччахьалхенна дIаденна баьннаб уж.

1-ча бригадал тIехьа ца юсаш шоай болх дика лелабеш хьайоагIа 2-гIа бригада а (бригадир нов. Ахмадов Iабдул).

Совхозера баьца-даараш леладу болхлой хIанз шоай эггара хьалхара декхар лерхIаш ба, дукхагIа городерча къахьегамхошта баьца-даараш далар.

Т. ЛИТВИНОВА,
«Джалка» яхача совхоза агроном.

Акхар города улицаш цIенъю

Дика вIаштIехьдоакх Грознен улицаш цIенъяра гIулакх Грознерча улицай цIено лораеш йолча тресто. «Дукха балхаш да оаха дераш, — йоах треста директор волча нов. Польсковс. — Йоачан йолча хана уvттача хина Iамаш дIадоахаш, хIаьта йIайха йолча хана асфальт ца лелхийтара духьа а дом кIезигагIа хилийтара духьа а Грознерча центральни улицашта хий детташ».

Белгалдаккха дезаш да треста кулгалхошеи болхлошеи шоашта тIадилла мел дола декхараш толамца кхоачащдеш хилар.

Цига дика болх беш белгалбаьннаб шоай балха нормаш массаза а кхоачашеи тIеххоачашеи еш бола н.н. Медведев, Чупрынин, Белозерский, Бессарабов, Колычев иштта кхыбараш а.

Массайолча бригадаша болх тешамеи, цкъа баьча юха бе ца безаш цIенеи беш хиларо торо хулийт еррига треста балха план кхоачашъе. Укх июль бетта 20 денна план треста болхлоша 103 процент кхоачашъяьй.

М. ДАУТОВ.

Редактора зам.
Дж. ХАМАТХАНОВ.

Дерригдунен машара совета хьалхале лелаю органаш

Стокгольм, 23 июль. (ТАСС-а спец. корр.). Тахан укхаза хайра Дерригдунен машара Совета хьалхале лелаю органаш харжара итогаш.

Дерригдунен машара Совета керда состав селхан хержай, герз Iодиллареи мехкашта юкъера гIулакхаш вIаший цхьан леладареи Конгрессе дакъа лоацаш хиннача къамий организацей делегацей собране.

Дерригдунен машара Совета бюрон состава юкъе бахаб, дерригача дунен мехкашкара дика бовзаш бола 80 совгIа общественни деятелаш.

Дерригдунен машара Совета председатель керда хержав, воккха французски Iилмхо, дунен машар бахьан къовсам лелабер санна вовзаш вола къовсамхо, профессор Фредерик Жолио-Кюри. Иштта хержав Совета 16 вице-председатель: Эммануэль д'Астье, де Ла Вижери (Франция), профессор Джон-Бернал (Англия), Мохаммед Камель Эль-Бендари (ВIашагIкхийтта Iарбий Республика), Изабелла Блюм (Бельгия), инарал Ласаро Карденас (Мексика), г-жа Эжени Коттон (Франция), Илья Эренбург (СССР), Джеймс Эндикот (Канада), Вальтер Фридрих (ГДР), Леопольд Инфельд (Польша), Александр Корнейчук (СССР), Го Мо-жо (КНР), Артур Лундквист (Швеция), Велио Спано (Итали), Фердинандо Тарджетти (Италия), Абдул Мумуни (Сенегал).

Каирера дукхача наьха митинг

(ВIашагIкхийттача Iарбий Республикан президента Насера къамаьл)

Каир, 23 июль. (ТАСС). Селхан, ВIашагIкхийттача Iарбий Республикан столице Каире йоккха митинг хилар, 1952 ш. хиннача египетски революцен 23-ча июле яхх шу дагар белгалдеш. Республикан города йоккхагIа йолча майдане массехк бIаь эзар саг гулвелар. ЦIей хьисаперча митинге делегацеш яьхкар ВIашагIкхийттача Iарбий Республикан кхыча городашкара а провинцешкара а, хIаьта иштта Иракски республикера делегации кхыча Iарбий мехкашкара хьашийи.

Митинг хьайийлар ВIашагIкхийттача Iарбий Республикан Къаман союза генеральни секретара Анвар Садата. Къамаьл даьча иракски делегацен керте хиннача Али Мустафаси Иракски республикан просвещенен министра Омар Джаббареи моаршал делар кортамукъале езача иракски халкъагара ОАР халкъага. «Иракa халкъо,— йоах Омар Джаббара,— дIакхессад шийна тIера доазол дехьарчар леладу боацор, цунца империалистий агенташ шоашта тIера дIа а баьхаб цар. Иракски республика корта мукъача Iарбий республикашца цхьан мугIаре латташ я. Багдадо кхы цIаккха а йиш хулийтаргьяц империализманга кхыча мехкий тIема пакташта ше юкъе яхьа».

Цул тIехьагIа къамаьл дир, ВIашагIкхийтача Iарбий Республикан президенто Гамаль Абдель Насера. Тахан вай шолха цIей да,—аьлар цо. —Вай белгалду египетски революци ялара—23 июле дии, иракски революци ялара — 14-ча июле дии. Цу шинна а гIулакхо цхьанне шоллагIа дар кхоачашдеш цхьа гIулакх ду.

Империализм, гIертар аьлар Насера, Iарбаша лелабеча къовсама цхьоагIо йохае, Iарбий шоай кара соцабе. ХIаьта Iарбаша шоаш бохабайтаргбац. МоллагIча а Iарбий мехка котало берригача Iарбий котало я.

Ливанеи Иорданеи лела гIулакхаш дувцаш президента Насера аьлар, ливанскии иордански халкъаш котдаргхилар.

Iарбий халкъаш, йоах дIахо президента, цхьанне а духьал цабезам болаш дац, дерригача мехкашца а халкъашца а нийса доттагIий хьисапера гIулакхаш леладар дезаш а да. Вай де гIертар да, дерригача халкъашца цхьан гIулакх леладари машар хилари. Массанена а машар хилар деза вайна. Вай дIахьу блокашка дакъа ца лацареи позитивни нейтралитетеи политика.

Гамаль Абдель сецар Москве Н. С. Хрущеваца ше дийцачун тIа.

Оаха бийцар, аьлар президенто, хIанз укх сахьате латташ бола мехкашта юкъера лоаттам, хIаьта иштта Iарбий паччахьалкхенна кхерам ца хилийтарна а уж корта мукъа хиларна а царна духьал йолаь агресси соцаярна де дезараш а. Дуне тIемах лорадар хьашт долаш болх бир оаха. Оаха вIашийдийцар цIенача дега чура дар.

Президенто Насера аьлар, ВIашагIкхийттача Iарбий Республикас хьаллоац паччахьалкхений кертте латтарий совещани вIашагIтохарна йола Советски Союза предложени.

Вай массаза а кийча долаш да, аьлар президента, Ирака е моллагIа долча ВIашагIкхийттача Iарбий Республикан даькъа духьал йола агресси хилча берригача Iарбий халкъаша дакъа лоацаш къовсам оттабе.

Дуне хIанз шин гIулакха тIа латт: е машар е деррига дохадеш бола тIом хиларна. Беррига воай низ машар хиларна тIахьоргба вай, хIаьта вайна духьал йола моллагIа йола агресси юхатоха кийча а да вай.

Президента Насера даь къамаьл дуккхаза а сецадора чIоагIа тIоараш тохаро. Iарбий цхьоагIо хилара сийна, ВIашагIкхийттача Iарбий Республикан сийна, Иракски республикан сийна деттаg цIогIарч дар. Митинге хиннараша лозунгаш кхайкайора: «Корта мукъали дунен тIа машар лорабари лораде деза дерригача халкъаша! Ливанаи Иорданенеи тIаотта деза халкъаш! Бахалба Iарбий халкъий кортамукъала къовсам!».

Иорданера кхохкаденна гIулакхаш

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствон корреспонденто Амманера беча хоамах, Иорданера гIулакхаш кхохкаденна да. Амманера королевски дворецеи премьер-министра резиденции геттара чIоагIа лораеш я иордански эскара доакъошеи бронемашинашеи.

Восстани хилар кхераш, корола Хусейна дуккха эпсараш эскара юкъера дIа а баьхаб, хIаьта царех цхьабараш набахта чу а бехкаб. Укх сахьате е лаьца волаш, е доазол дехьа ведда волаш 150 эпсар ва. Доазол дехьа байддачарех ба Иорданен ВВС штаба хьалха хинна начальники цун заместительи.

КАИР, (ТАСС). Каирски радиос беча хоамах, Иорданен халкъ хоадам боллаш духьал да Хусейна диктаторски режима а, хIаьта мехкарча английски интервенценна а. Городашка Наблус, Рамаллах, Туль-Карам правительствонна духьал йола йоккхий демонстрацеш хиннай. ТIехьарча хана Иорданена оккупаци яьча английски эскара иордански патриоташа дуккхаза а топаш йийтай.

Китайски Халкъа Республике хьяь йистеяьннай экспериментальни атомни реактори циклотроний. Советски Союзо новкъостал а деш хьаяьй уж.

Сурта тIа: атомни реактора управленен центральни пульт.

Ту-Сю-цзяна (Синьхуа агентство) сурт.

Англес ший эскар Средиземни форда районе дIаухийт

ЛОНДОН. 23 июле. (ТАСС). «Ассошиэйтед пресс» яхача агентствос хоам, бу «Альбион» яха английски авианосец селхан Портсмутера ара а даьнна Средиземни форда районагахьа дIадахад яхаш.

Авианосца тIа «коммандос» яхача форда гIашлой 42-ча подразделенен 600 совгIа саг ва.

Дамаска районе кхыча мехкий самолет-разведчик лелар

Дамаск. 23 июле. (ТАСС). Iарбий ВIашагIкхийттача Республика 1-ча командованен викало, печата викалашка аьлар селхан делккъийга Ливана оагIонгахьара гучаяьнна «МоастагIий самолет-разведчик» Дамаска районе гIолла лелар. Зенитни артиллерий алаца самолет-разведчик чехка эккхаяь дIаяхар Ливанагахьа.

Американски тIема кемай эскадра Голланде кхачар

ГААГА, 20 июль. (ТАСС). Печато хоам бу, къаьстта дена гIулакх а доацаш, «Инстрепид» яха авианосец, «Канберра» яха деза крейсер, хина кIала гIолла лела ши лодка, диъ эсминец а юкъе долаш американски эскадра кхаьчай Голланде, яхаш.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIераха кинотеатр

Йоккха зал — **«Город лампаш сегаш я».** Долалу 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамига зал № 1 — **«Аьрзе 101».** Долалу 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 2 — **«Тха хьамсара доктор».** Долалу 9.30, 11.30, 1.30, 3,30, 5.30, 7.30, 9.30.

ЗIамига зал № 3—**«БIаь серенада».** Долалу 9.15, 1.15, 5.15, 9.15.

«Возраст любви». Долалу 11.15, 3.15, 7.15 сайрийна даьлча.

Кинотеатр РОДИНА

Берий сеансаш. **«Тамашийна спутникаш».** Долалу 9.

«Город лампаш сегаш я». Долалу 3.15, 9.30.

«18-гIа шу» Долалу 11, 7.15.

«Еха уйлаш». Долалу 1.15, 5.15.

АХКАН кинотеатр

«Тха лоалахой». Долалу 8.10.

«Поддубенски частушкаш». Долалу сайрийна 10 сахьат даьлча.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 28, телефоны: редактора 2-41-28, зам. редактора 2-07-01, отдела партийной жизни 2-25-72, корректорской — 2-30-91.

СФ02083. Типография им 11 августа 1918 года. проспект Революции 30/3. Заказ № 4480